LIETUVIŲ

DIENOS

KUN. VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, M.I.C.

LITHUANIAN DAYS

DECEMBER 1983

1983 M. GRUODŽIO MĖN.

LIETUVIŲ

DIENOS

LITHUANIAN DAYS

(ISSN : 0024-2950)

4364 Sunset Blvd.—Hollywood, CA 90029
Telefonas:664-2919

1983, Gruodžio Nr. 10 (339)
December, 1983 No. 10 (339)

Eina XXXIII metai
Volume XXXIII

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIU," LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN,"PUBLISHED 1946-49

Redaguoja
REDAKCINĖ KOLEGIJA

Rūta Skirius, MPA
Margis Matulionis, MA
Arūnas Barkus, MS
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę
Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source

Prenumerata atnaujinta automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku
Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect shold be sent to the publication

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August

Please send any changes of address to:
LITHUANIAN DAYS
4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Allow six weeks for the change

Atskiro nr. kaina $2.00 Single Copy $2.00
Prenumerata $20.00 metams Kanadoje $25.00
Subscription $20.00 Per Year Canada $25.00
Garbės prenumerata /Honorary subscription $35.00
"Second Class Postage Paid at Los Angeles, CA"

FRONT COVER

Rev. Vytautas J. Bagdanavičius, MIC

Rev. Vytautas Jonas Bagdanavičius was born at Slavikai, county of Šakiai, on Dec. 26, 1908. He studied theology and philosophy at Vilkaviškis Theological Seminary, and was ordained in 1936. He became a licentiate in theology at the University of Kaunas in 1939, and undertook graduate studies there, in the Faculty of Theology from 1937-41, and the Faculty of Philosophy from 1942-44.

Founder and editor of the religious bimonthly magazine *Naujas Gyvenimas* (The New Life), published in Munich, Germany from 1945-48, he was also one of the organizers and the secretary of the Lithuanian Catholic Priests' League of Europe. He joined the Marian Fathers in 1949 at Clarendon Hills, Illinois. From 1950-51 he served as editor of the religious weekly *Laivas* (The Ship), and from 1951-59 was moderator of the Lithuanian daily *Draugas* (The Friend). From 1960 he was superior of the Marian Monastery in Chicago for three terms.

He has contributed many articles on literature, history, philosophy, and theology to various newspapers and magazines, and has written the following books: *Žmonijos likimas Šv. Jono Apreiškimo knygoje* (The Fate of Humanity in St. John's Apocalypse), 1950; *Žmonių santykiai komunizme* (Interpersonal Relations under Communism), 1964; *Lietuviška materialistinė raštija, 1904-1918* (Writings of the Lithuanian Materialists, 1904-1918), 1966; and *Kultūrinės gelmės pasakose* (Cultural Depths in Folk Tales), I, 1966. He is one of the editors of *Kovos metai dėl savosios spaudos, 1864-1904* (The Years of Struggle for a Free Lithuanian Press, 1864-1904), 1957; and has translated Paul Claudel's *Satin Slipper* and John Henry Newman's *Apologia pro Vita Sua* into Lithuanian. The former translation was published in 1966, and the latter appeared serially in *Laivas* in 1961-63.

(Encyclopedia Lituanica)

L.D. KOMPIUTERIO FONDUI

Po 500 dol—
Leonardas Baltušis.

Po 200 dol.
Rūta ir Petras Sakai, G. ir M. Gliaudžiai.

Po 100 dol.—
Domas Vailokaitis, Vytautas Bacevičius, Albinas Markevičius, Stasys Damulis, August Underhill, Miltonas Starkus.

Po 50 dol.—
Vladas Šimoliūnas.

Po 25 dol.—
Feliksas Masaitis, Mrs. E. Barkus (Omaha, Nebraska), Vladas Pažiūra, Elzbieta Kardelienė (Montreal, Canada).

Po 20 dol.—
Anatolijus Milunas (Chicago), Zenonas Milunas, Vladas Gilys, Algirdas Gustaitis.

— Visiems aukotojams esame labai dėkingi
L.D. ir L.A.V. leidėjai

P.S. Pastebėkite, kad laikraštėlio raštas yra daug aiškesnis, lengviau skaitomas.

TURINYS/CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

Žmogus ir Dievo žodis,
Vytautas Bagdanavičius, M.I.C. 3
Kunigystė ir plunksna, *Ign. Urbonas*..... *4*
Vasario 16 d. VLIK-o deklaracija..... 6
VLIK-o sukaktuviniai metai..... 6
Lietuvos diplomatijos šefo Stasio Lozoraičio mirtis..... 7
Gyvenimas banguoja, *Česlovo Masačio poezija.* 8
Tilžės akto sukaktis..... 9
Hong Kong turisto akimis,*Valerija Baltušis*...10
Oskaro Milašiaus kūryba angliškai.....12
SLA ekskursija Karibų jūroje.....13
Švenčių sveikinimai.....14
L.A. lietuvių švenčių linkėjimai.....15

ENGLISH SECTION

Lithuanian-Americans in Cinema, by *Margis Matulionis*.....16
Bernard Levin on Baltic Nationalism.....17
Christmas 1983, by *Pres. Ronald Reagan*.....18
Soviets Agree to Allow Church Reconstruction in Lithuania.....18
Send Christmas Greetings to a Lithuanian Prisoner of Conscience.....19
Poet Petroskey, by *Demie Jonaitis*.....20
Lithuania.....20
Vilija Vilkutis License Plate.....20
Youth Lights the Torches of Freedom.....21
Please Support the Cause of Lithuania's Liberation.....21
Montreal Lithuanian Youth Ensemble "Gintaras".....21
When We Celebrated "All Saints," by *Dalia Bulvičius*.....22
Young Lithuanians React to Arrests and Trials.....22
"The Baltic Countries: God That Cannot Be Expelled".....22
Alexander J. Aleksis.....22

Ieškoma Miko Petrausko įdainuotų plokštelių

Ieškau savo tėvo, Miko Petrausko, įdainuotų plokštelių. Jei kas turi ir galėtų paskolinti už atlyginimą ar parduoti, prašau skambinti (213) 662-3017 arba rašyti adresu: Adakris Petrauskas, 3442 Madera Ave., Los Angeles, CA 90039.

Atsiprašome

"Lietuvių Dienų 1983 m. lapkričio numeryje Bradshaw Bros. pressroom spaustuvė sukeitė pusl. 3 su 22, tad vedamasis atsidūrė prie užpakalinio viršelio. Atsiprašome dr. Domo Krivicko ir skaitytojų už šią klaidą.

—Leidėjas

Algis Klimaitis, editor of *East European News* published in Vienna, advises, "Resentment against the Soviets is on the rise in Lithuania. The people I talked with said they would be willing to cooperate with Soviet dissidents . . . The desire to build an opposition that works goes beyond national interests."

Michel Arcangelo Paloni *paveikslas Pažaisly.*

Piemenėliai pagarbina Jėzų — *Shepherds Adore the Christ Child*

ŽMOGAUS IR DIEVO ŽODIS

Švęsdami Kalėdas, klauskime ne tai, ką Dievas padarė žmogui, priimdamas jo prigimtį. Dievas žmogų doriškai išgelbėjo, atleido jo kaltes. Tai yra tiesa. Bet tą klausimą palikime pasvarstyti per Velykas. Kalėdos tačiau mus skatina susitelkti prie gilesnio klausimo. Tas klausimas yra: Ką Dievo gimimas žmogui sako apie žmogų ir apie Dievą. Jis mums sako, kuo žmogus gali būti, kokios yra atskiro žmogaus ir visos žmonijos istorijos galimybės.

Mes žinome, kad žmogus gali būti labai prastas. Kai kas sako, kad jis nedaug skiriasi nuo gyvulio. Kalėdos tačiau mums sako, kad žmogaus galimybės yra labai plačios, būtent, kad pats Dievas gali tapti žmogumi. Jos sako, kad žmogaus talpa yra beribė.

Tačiau ši tiesa, anaiptol, nėra lengvai pasisavinama. Jos sunkumą mums papasakoja Jean Guiton savo knygoje "Jesus the Eternal Dilema". Šios knygos autoriui kartą pasakojo vienas Paryžiaus kunigas, kaip jis buvo nuvykęs į vieną kaimą Prancūzijos viduryje ir pradėjo vaikams kalbėti apie Jėzų. Vienas iš vaikų pakilo ir pareiškė: "Mes žinome, kad tai yra tik pasakos".

Šis vaiko pareiškimas liudija prieš kokią problemą mes iš tikrųjų stovime ryšium su Kalėdų paslaptimi. Problema yra ne ta, kad mes nežinotume Kristaus istorijos. Problema yra, kokį žinojimo pobūdį mes tam pranešimui pripažįstame. Ar ši žinia yra tokio pobūdžio, kad mes galėtume jai suteikti realaus tikrumo pobūdį su iš to sekančiomis pasėkomis?

Ši problema anaiptol nėra vien Prancūzijos kaimo vaiko problema. Ji yra visos modernios filosofijos problema. Ji, pagaliau, yra ir daugelio mūsų kasdieninė problema. Ir mums pagrindinis Kalėdų klausimas yra, kiek tikrumo mes galime pripažinti Kalėdų epizodui.

Pagal daugelio mūsų galvoseną, pasakymas apie Dievo gimimą iš moters pasako tik tiek, kad kai kurių žmonių per praėjusius beveik 2000 metų yra taip sakoma. Tačiau šis pasakymas ne būtinai reiškia, kad iš tikrųjų taip būtų buvę. O pagaliau, jeigu taip ir būtų buvę, kaip pasakojama evangelijose, mes savo kalboje neturime atitinkamų sąvokų išreikšti tai, kas yra Dievas. Pagaliau mes net nežinome gerai, kas yra žmogus. Pagal dabartinę modernią galvoseną, kuri vadinasi loginis pozityvizmas, mūsų pasakymai ar aptarimai įvairių dalykų turi tik labai ribotą reikšmę. Mes juos turime priimti tik kaip pasakymus, o ne kaip tiesas, galiojančias žemėje ir danguje.

Taigi problema, su kuria mes susitinkame per Kalėdas pirmoje eilėje yra ne tiek religinė problema, kiek pažinimo problema, mūsų žodžio reikšmės problema. Tik šitą problemą nugalėjus, mums gali pasisekti rasti realų priėjimą prie Kalėdų paslapties.

Bet priimkime Kalėdų epizodą pradžioje ne kaip realią tiesą, o kaip hipotezę, kaip realią galimybę, kad, štai, Dievas taptų žmogumi ir pažiūrėkime, kas iš to seka. Jeigu visa tai yra tiesa, ką pasakoja evangelija, ką tas liudija apie žmogiško žodžio reikšmę? Jeigu Dievas, tapęs žmogumi, įvairius dalykus pasako apie Dievą ir apie žmogų ir apie jų santykius, ir tai pasako paprastais žmogiškos kalbos žodžiais, ar tai nereiškia, kad žmmogiškais zodžiais galima aptarti tuos aukštus dalykus? Ar Kristaus gimimas žmogui kartu nereiškia ir žmogaus kalbos reikšmės atstatymo? Išeitų, kad žmogiškas žodis nėra toks mažareikšmis dalykas, jeigu juo naudojasi Dievas tapęs žmogumi?

Galbūt, kad šitą problemą turėdami prieš akis pirmieji krikščionys Kristų tiesiog vadino Žodžiu. Dievo žodžiu, tapusiu žmogišku žodžiu, ir ne tik žodžiu, bet ir kūnu. Taigi, jeigu Kalėdų misteriją mes primame vien kaip hipotezę ir sutinkame jąją aiškintis toliau, mes čia randame ne tik labai tvirtai pastatytą žmogų, bet ir jo žodį, sugebantį aptarti dieviškus dalygus.

Dabar mes matome, prieš kokį uždavinį stovime, norėdami dieviška žinią pasakyti žmogišku žodžiu. Jis yra susiaurėjęs, apsiribojęs vien žemiškais dalykais, sau užsidraudęs kalbėti apie dieviškus dalykus. "Daug kas sako, kad žmogaus kalba nėra tinkama kalbėti apie tuos dalykus, kurie išeina anapus normalios patirties" *(Fred. Copleston,* Contemporary Philosophy, 39 psl.).

Ši problema yra didelė. Norint dieviška žinią pasakyti, reikia grąžinti garbę žmogiškam žodžiui. Tai reiškia, tarp kitko, pripažinti žmogaus protui galią daryti išvadas, kurių galėjimas siekia anapus tikrovės ribų.

O iš kitos pusės, norint žmogiškam žodžiui grąžinti aukštą reikšmę, niekas kitas negali taip gerai patarnauti kaip Dievo Žodis, prabilęs žmogišku žodžiu ir tuo būdu nepaprastai sutvirtinęs žmogaus žodžio reikšmę.

Vyt. Bagdanavičius, MIC

KUNIGYSTĖ IR PLUNKSNA

Kun. Vytauto Bagdanavičiaus 75 metų sukakties proga

Ign. Urbonas

Kun. V. Bagdanavičiaus draugai sausio 29 d. Chicagoje rengia jam pagerbimą jo garbingo amžiaus sukakties proga. Jo šakota veikla ir plačių bei įvairių temų raštai bus ten minėjime ir spaudoje prisiminti plačiai ir išsamiai. Čia norime tik trumpai pažvelgti į šio įdomaus ir šviesaus kunigo kunigystę ir jos būdingas žymes.

Kun. V. Bagdanavičiaus kunigystė reiškiasi daugiau plunksna negu pamokslais ir sielovada. Tiesa, jis pamokslus rašė ''Tiesos Kelyje'' Lietuvoje, Vokietijoje išleido pamokslus gegužės mėnesiui, bet daugiau paskelbė pamokslų raštu negu žodžiu. Jis pasekė savo garsųjį dėdę — vysk. Pranciškų Būčį — daug kuo: knygos, mokslo, ir rašto meile, įstojimu į Marijonų kongregaciją, ir ramiu, lėtu, maloniu būdu, bet nepasekė vienu dalyku. Vysk. Bučys, šalia mokslo, teologijos studijų, reiškėsi uoliai ir kaip pamokslininkas-misijonierius, misijų bei rekolekcijų vedėjas. Bagdanavičius pasiliko prie knygos ir rašto.

Tiesa, jis, tapęs kunigu, ėjo trumpai vikaro pareigas Kalvarijoje, Aleksote, Veiveriuose. Būdamas vienuolis marijonas ir dabar sekmadieniais yra kartais kviečiamas į parapijas atlaikyti pamaldų, pasakyti pamokslų, pravesti rekolekcijų. Ir jis mielai tai atlieka, bet tai tik savaitgaliais, o šiaip visa savatė ''full time'' jo kunigystė reiškiasi raštais. Chicagos miesto centrinė biblioteka, ''Draugo'' turtingas knygų archyvas ir Šv. Raštas — yra jo šaltiniai. Čia jis nuolat skaito ir nuolat ką nors rašo. Tuo jis įsijungia į rašančiųjų kunigų: Ylos, Gaidos, Celiešiaus, Rubiko ir kitų — eiles.

Rašo jis teologiniais, filosofiniais, istoriniais, meno, ir tautosakos klausimais. Jo raštų temų skalė yra labai plati ir įvairi. Delto jo išsisklaidymo į daugelį sričių, kai kurie jo draugai jam daro pastabas. Vienas jų - kun. Jonas Plankis — po Bagdanavičiaus tautosakos klausimu knygos pasirodymo, jam juokais pareiškė: Bagdanavičius nuėjo į pasakas ir atrodo — teologiją pavertė pasakom, o pasakas teologija.

Bet čia, mano manymu, reikia suprasti Bagdanavičių. Viena kuri tema jam yra per saura. Kun. Bagdanavičius nepaprastai sugeba *iškelti problemą,* bet jis *nedaro išvadų.* Jis yra daugiau tiesos ieškotojas, o ne jos a priori skelbėjas. Viename Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavime istorikas kun. dr. J. Matusas pakeltu balsu pareiškė: ''Mūsų jaunieji mokslininkai nedaro išvadų, o be išvadų nėra mokslo.'' Gal Matusas čia ir yra teisus, bet mūsų šiuo gyvenamu metu Amerikos universitetuose yra ir tokia filosofinė kryptis — nedaryti išvadų. Iškelti problemą, o išvadas tegul pasidaro patys klausytojai ar skaitytojai. Gal delto ir kun. Bagdanavičių, nežiūrint jo amžiaus, jaunimas dažnai kviečia su paskaitomis. Jis jiems palieka laisvę patiems daryti išvadas. Tokia yra šių dienų jaunimo dvasia.

Maždaug 1952-60 metais Chicagoje veikė toks mokslo mėgėjų klubas, kurį įsteigė ir jam vadovavo Petras Maldeikis su kun. Vytautu Bagdanavičium. Susirinkimai vykdavo kas antrą sekmadienį po pietų Petro Maldeiko bute Ciceroje. Juose būdavo vienas ar du pranešimai ir diskusijos. Susirinkimuose dalyvaudavo: P. Maldeikis, kun. V. Bagdanavičius, kun. dr. P. Celiešius, kun. dr. A. Baltinis, inž. J. Rugis. dr. Smilga, čia rašantis ir kiti. Aktyviausiai bet gi šiuose susirinkimuose reiškėsi kun. Bagdanavičius - savo pranešimais ir diskusijomis.

Iš čia aš ir susidariau virš minėtą savo nuomonę apie kun. Bagdanavičiaus minčių dėstymo būdą. Bet ji yra tik mano asmeninė nuomonė ir kaip tokia ji gali būti ir netiksli, subjektyvi. Tegul ji tokia ir liks ateičiai tiems, kurie nagrinės Bagdanavičiaus raštus iš esmės. Kun. Bagdanavičiaus kunigystei yra būdingos žymės: ekumenizmas, atvirumas reformom, ir krikščioniškoji meilė. Ta meilė yra svetima rigorizmui. Jis sau yra kuklus, bet kitiems - ne rogoristas, plačių pažiūrų, atviras diskusijoms kunigas.

Kun. V. Bagdanavičius ant Šv. Petro bazilikos stogo Romoje, 1938 m.

Rev. V. Bagdanavičius on the roof of St. Peter's Cathedral in Rome (1938).

V.Bagdanavičiaus raštai

Vytautas Bagdanavičius trečioje ''Kultūrinės gelmės pasakose'' studijų dalyje tęsia dievybės ir žmogaus santykių nagrinėjimą, remdamasis įvairių tautų pasakose užtinkamais duomenimis. Didysis žmogaus troškimas pažinti ne tik savo aplinką, patį save, bet ir visatos Kūrėją nesuvaldomai stumia jį į to pažinimo ieškojimą. Tačiau žmogui neužtenka vien pažinimo. Jis trokšta prie tos Dievybės priartėti, su ja susijungti. Čia kartais kyla pavojus, kad per didelis priartėjimas neišugdytų familiarumo, kuris nustelbia deramą pagarbą Dievybei. Kad žmogus nežengtų į pavojingą artumą, pati Dievybė jam uždeda draudimą. Už draudino sulaužymą, laukia skaudi bausmė. ''Uždraustojo kambario slenščio'' — to dieviškojo pažinimo ribos peržengimas ir iš to kylančios pasėkos, šalia kitų motyvų, yra negrinėjama šioje studijų dalyje.

Jau ankstyvesniuose ''Kultūrinių gelmių pasakose'' tomuose (I dalis išleista 1966 m., o II-ji - 1969 m.) autorius parodė nepaprastą įžvalgumą, atrasdamas įvairių tautų pasakose giliai paslėptus žmonijos tikėjimo, kultūros ir papročių lobius.

Ši, trečioji studijų dalis, kaip ir anos dvi, bus įdomi ne tik teologui, mokslininkui, ar tautosakoje ieškančiam ankstyviausiųjų žmogaus žmogiškumo apraiškų. Lengvas, logiškas V. Bagdanavičiaus stilius ir jo išvadų šviežumas patrauks kiekvieną skaitytoją, tirintį laimę šį vertingą kūrinį paimti į rankas.

—D. Bindokienė

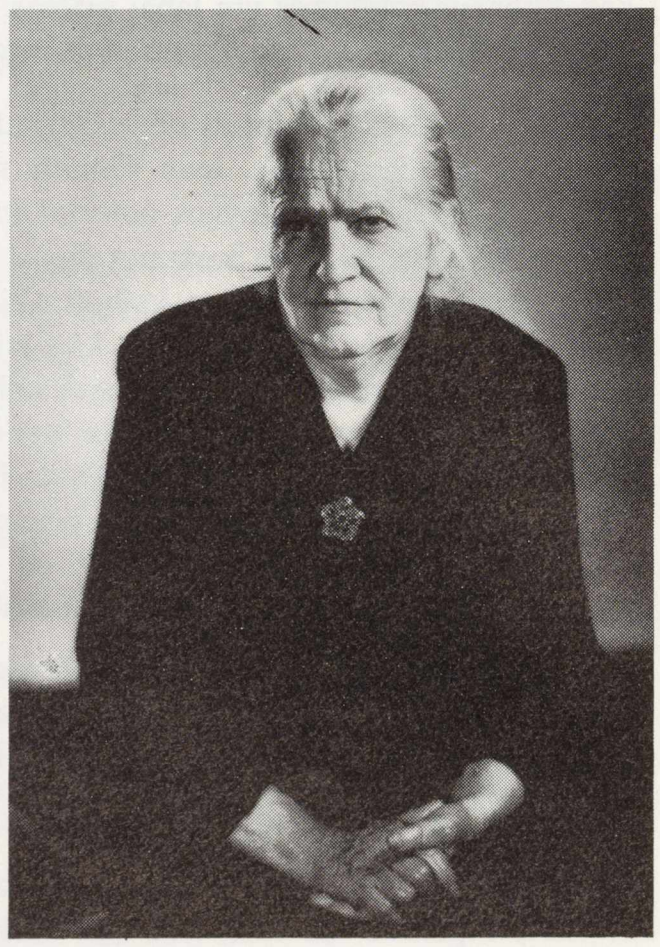

Petronelė Bagdanavičienė - Būčytė apie 1950 metus, kun. V. Bagdanavičiaus motina, gyvenusi Elizabeth, N. J. Mirė 1954 m. vasario 14 d.

Petronelė Bagdanavičius-Bučys around 1950, the mother of Rev. V. Bagdanavičius. She resided in Elizabeth, NJ and died on February 14, 1954.

Kun. V. Bagdanavičiaus tėvas Vladas Bagdanavičius Kudirkos Naumiesty apie 1937 m. vienų iškilmių metu. Iš kairės: K. Barniškis, progimn. direktorius, St. Statkevičius ir Sventickaitė — mokytojai, Vladas Bagdanavičius — miesto tarybos pirmininkas; toliau — Z. Skirgaila, pažymėtas kryželiu, — burmistras; toliau šauliai. Vladas B. mirė 1962 balandžio 28 d. Elizabeth, N. J.

←

Rev. V. Bagdanavičius's father Vladas in the "Kudirka" suburb during festivities in 1937. From left: K. Barniškis, director of the junior high school; St. Statkevičius and Sventickas, teachers; Vladas Bagdanavičius, president of the city council. Z. Skirgaila, the mayor, is indicated by the cross.

X

Su ateitininkais kęstutiečiais, kurių dvasios vadu yra kun. V. Bagdanavičius.

→

Rev. V. Bagdanavičius with members of the "Ateitis" organization's "Kęstutiečiai."

Banketas vienos politinės konferencijos metu. Iš kairės: A. Repšys, dr. Repšienė, T. J. Vaškas, kun. dr. A. Juška, prof. B. Vitkus, J. Vainauskas ir kun. Vytautas Bagdanavičius.

←

At a banquet held on the occasion of a political conference, seated from the left: A. Repšys, Dr. Repšys, J. J. Vaškas, Rev. Dr. A. Juška, Professor B. Vitkus, J. Vainauskas, and Rev. Vytautas Bagdanavičius.

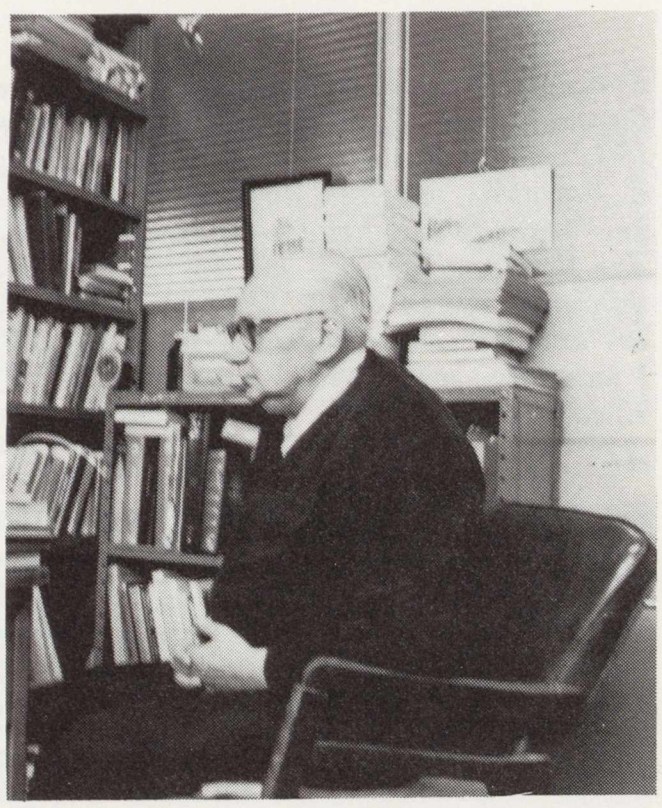

Kun. V. Bagdanavičius svarsto, ką daryti toliau. J. Duobos foto

Rev. V. Bagdanavičius contemplates his future.

Vienos Ateitininkų konferencijos metu. Iš kairės: kun. V. Bagdanavičius, Petras Maldeikis, Simas Sužiedėlis, prel. Ignas Albavičius ir Ignas Kazlauskas.

A conference of the "Ateitis" organization. From left: Rev. V. Bagdanavičius, Petras Maldeikis, Simas Sužiedelis, Msgr. Ignas Albavičius, and Ignas Kazlauskas.

1944 m. VASARIO 16 d. VLIKO DEKLARACIJA

Teisingumas, teisė ir didis mūsų tautos noras būti nepriklausomiems testiprina mus kovoje su slegiančia vokiečių okupacija ir bolševikų grėsme!

Kiekvienas pajuskime, kad dalelė pareigos tenkančios tautai išsilaisvinimo kovoje, tenka mums kiekvienam atskirai pakelt, ir dėl to, siekdami greitesnio išsilaisvinimo, ryžtingai ją pakelkime!

Tęskite sėkmingai savo darbą, ryžtingai ir vieningai dirbdamos, Požeminės Kovos Organizaciojos, siekiančios atstatyti Lietuvos suverenimo vykdymą.

Vasario 16-toji tesujungia mus dar ryžtingesniam ir vieningesniam veikimui Lietuvos išlaisvinimo kovoje!—

Kenčiančios Lietuvos sūnus, būkime stiprus šioje kovoje

★ ★ ★

Į LIETUVIŲ TAUTĄ

Lietuvių Tauta, siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svetimos jėgos laikinai sutrukdytą veikimą, yra reikalinga vieningos politinės vadovybės. Tam tikslui politinės lietuvių grupės, kaip tautos politinės minties reiškėjos ir vadytojos, nutarė sujungti visas savo jėgas bendram darbui ir sudarė Vyriausąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIK.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pradėdamas savo darbą skelbia:

1 Lietuvių Tautos laisvė ir Lietuvos valstybės nepriklausomybė yra Tautos egzistencijos ir jos visokeriopos gerovės būtinoji sąlyga.

2 Suvereninė Lietuvos valstybė nei dėl Tarybų Sąjungos, nei dėl dabartinės Reicho okupacijos nėra išnykusi, tik suverenimų valstybės organų veikimas yra laikinai sutrukdytas. 1940 m. birželio 15 d., Tarybų Sąjungos okupacijos ir klastos aktu pertrauktas Lietuvos valstybės suvereniųjų organų veikimas 1941 m. birželio 23 d. Tautos sukilimu ir Laikinosios Vyriausybės veikimu buvo laikinai atstatytas.

3 Lietuvą iš okupacijos išlaisvinus ir toliau veikia 1938 m. Lietuvos Konstitucija, kol ji teisėtu keliu bus atitinkamai pakeista.

4 Respublikos Vyriausybė, laikui atėjus, bus sudaryta Vyriausiajame Lietuvos Išlaisvinimo Komitete koaliciniu pagrindu politinių grupių susitarimu.

5 Demokratinė Lietuvos valstybės santvarka bus suderinta su pačiųjų tautos sluogsnių interesais ir bendromis pokarinio sąlygomis.

6 Respublikos Prezidento ir Seimo rinkimų įstatymai bus reformuoti pagal demokratinius rinkimų principus.

7 Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, vadovaudamas Tautos kovoms ir darbams Lietuva išlaisvinti, Lietuvos valstybės suvereninių organų veikimui atstatyti, demokratinei Lietuvos santvarkai atkurti ir kraštui nuo bolševizmo ir kitų jos gyvenimą ardančių veiksmų apginti, vykdys ko plačiausią visuomenės konsolidaciją, lygins poltinių grupių tarpusavio nesusipratimus.

8 Didžiai vertindamas tautinių karo pajėgų reikšmę kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo, Komitetas visokeriopai rems Lietuvos kariuomenės atkūrimą.

9 Komitetas palaikys glaudžius ryšius su Lietuvos pasiuntinybėmis ir konsulatais ir bendradarbiaus su užsieniu, ypačiai Amerikos Lietuviais ir su visomis tautų apsisprendimo laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę pripažįstančiomis tautomis.

10 Kultūrinei ir ūkinei Tautos pažangai paspartinti ir valstybės gyvenimui veikiau į normalų kelią grąžinti Komitetas rinks ir ruoš medžiagą išlaisvintosios Lietuvos administracijai, ūkiu, socialiniam gyvenimu, teisingumo ir švietimo darbui tvarkyti.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, skelbdamas Lietuvių Tautai šią savo deklaraciją, kviečia visų politinių nusistatymų, geros valios lietuvius nusiteikti tarpusavio bendradarbiavimo ir vienybės dvasia nelygstamoje kovoje dėl Lietuvos.

Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!

VYRIAUSIASIS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETAS

Vinius, 1944 m. vasario 16 d.

———————

VLIKO SUKAKTUVINIAI METAI

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdyba, vykdydama Seimo atstovų 1983 metų lapkričio 13 dieną vienbalsiai priimtą nutarimą Detroite, kuriuo 1983-1984 metai yra skelbiami VLIKO keturiasdešimties metų veiklos sukaktuviniais metais, kreipiasi į viso pasaulio Lietuvių bendruomenes, organizacijas, spaudą, leidyklas bei radijo programas, skatindama, kad 1984 metų bėgyje švenčiant Vasario 16 dienos šventę, būtų prisiminta 1944 metų Vasario 16 dienos VLIKO Deklaracija, kurioje pagrindinis mūsų tikslas yra išreikštas sekančiai:

''LIETUVIŲ TAUTOS LAISVĖ IR LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ YRA TAUTOS EGZISTENCIJOS IR JOS VISOKERIOPOS GEROVĖS BŪTINOJI SĄLYGA.''

VLIKO Valdyba ragina viso pasaulio lietuvius 1983-1984 metais skirti daugiausia dėmesio į VLIKO ir jo darbo svarbos pabrėžimą ir rėmimą.

Yra pageidaujama, kad visų leidinių, laikraščių, programų ir kitų įvykių datos būtų papildytos, pažymint

''1984 METAI — VLIKO
SUKATUVINIAI METAI''

————————

Detroito Tautos Fondo atstovybė, dalyvavusi Vliko seime. Iš kairės: Vincas Tamošiūnas, vicepirm., Vladas Staškus, sekr.-ižd., Juozas Giedraitis, T. F. centro valdybos pirmininkas, Regina Mikailienė, inž. Jurgis Mikaila, pirm., Povilas Ceckus, narys ir jo žmona Birutė. **—Foto L. Grinius**

Members of Detroit Lithuanian Foundation

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų stalas Vliko seime. Sėdi iš kairės: Jonas Daugėla, Grožvydas Lazauskas, Leonas Girinis-Norvaiša. Stovi: detroitiškis (pavardė nežinoma), Juozas Bersėnas, dr. Kazys Karvelis, Antanas Sukauskas (s-d).

Lithuanian Popular Agrarian group at Vlikas convention in Detroit.

Gavome pranešimą iš Lietuvos atstovo dr. Stasio Bačkio, Washington, D.C., apie ministerio Stasio Lozoraičio mirtį.

Lietuvos Diplomatijos šefo ministerio Stasio Lozoraičio mirtis ir laidotuvės

Stasys Lozoraitis

Lietuvos Pasiuntinybė prie Vatikano su giliausiu liūdesiu praneša, kad netikėtai 1983 m. gruodžio 24 d., rytą mirė Lietuvos Diplomatijos Šefas ministeris Stasys Lozoraitis.

Laidotuvės įvyko gruodžio 28 d., 1983 m. Atsisveikinimas su velioniu įvyko Pasiuntinybėje prieš išvežant karstą į bažnyčią. Maldą atkalbėjo prelatas Audrys Bačkis. Lietuvos Diplomatinės ir Konsularinės Tarnybos vardu ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės vardu atsisveikino dr. A. Gerutis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės vardu — Ričardas Bačkis, Italijos Lietuvių Bendruomenės vardu —prelatas V. Mincevičius. Visiems kalbėjusiems ir dalyvavusiems atsisvekinime padėkojo šeimos vardu Stasys Lozoraitis, Jr.

Gedulingas mišias bažnyčioje laikė Vyskupas A. Deksnys, koncelebravo —prelatas A. Bačkis ir kun. Alg. Bartkus, Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegijos prorektorius.

Laidotuvėse dalyvavo velionies šeima, Romoje gyveną lietuviai dvasiškiai ir kiti lietuviai. Iš kitur buvo atvykę į laidotuves — dr. A. Gerutis, Ričardas Bačkis su žmona ir dviem sūnum, p. Emilija Čekienė, Radio Liberty pareigūnas Kęstutis Čerkeliūnas.

Prie velionies karsto buvo daug gėlių, vainikų, jų tarpe, su Lietuvos trispalve vainikai — šeimos, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės.

Velionis provizoriniai buvo palaidotas Romos kapinėse.

1983.12.28 d.

1983 m. spalio 21 d. prieš ALT-o suvažiavimą susitikimas savose patalpose. Iš kairės: dr. K. šidlauskas, P. Dargis, inž. Gr. Lazauskas, inž. Alg. Pautienis, V. Jokubaitis, kun. A. Stašys. inž. E. Bartkus, Z. Juškevičienė, T. Blinstrubas ir dr. Vl. Šimaitis. *foto C. Genutis.*

Delegates and guests get together at council headquarters prior to the Lithuanian American Council convention in Chicago, Oct. 31, 1983.

Č. MASAITIS

GYVENIMAS BANGUOJA

Naujoji pasaka

O, mano tėviške, bridau per vandenį ir
Lig tavo žydinčių krantų. / ilgesį
Sakiau, tu sielos sausrą man suvilgysi
Daina ir pasakom — tik tu, tik tu!

Geriu nubridęs tavo ežeruos paskendusį
Ir naują pasaką randu. — / dainavimą
Naujų svajonių ir gatvių susikryžiavime
Senuosius nuogandus nauju vardu.

Kitais vardais dabar Pinčiukai ir vilkola-
Kitaip šiandieną gundo jie / kiai,
Ieškoti nebūties tamsos užuolankoj,
Prigirdyt tiesą puvančiam mele.

Pikulo ir gerosios laumės jau kiti vardai
Bet sakmes ten girdi senas: / tėvynėje,
Kipšiukui — ši naktis, o laumėm pina jie
Vaivorykštėm ateinančias dienas!
1983.8.10

Išskaityk jo paslaptį

Nueičiau praeitin ieškot tavęs,
Ir paklausyt kartu saulyėlydžių lašėjimo.
Sugrįžt į tėviškę.
Iš praeities pažvelk tu pro ramunės žiedą
Į mano ilgesį ir išskaityk jo paslaptį:
Ar tėviškės ilgiuosi, ar tavęs?
Sugrįžčiau praeitin susemt nutilusių dainų.
Sakyk, kuriuo keliu, kuriais lėktuvais
Pralenkt ieškojimą ir laiką?

1983.8.11

Atvirai

Tu ir aš. Mes susitikome.
Ak, ne!
Tačiau svajokime, kad esam vienu du:
Tu iš čionai,
Aš iš anapus.

Pasikeiskim akimis:
Tu pasiimk manąsias,
O man paskolinki savas,
Ir pažiūrėkim į gyvenimą paskolintom
Aš iš anapus. Ne! Dabar iš čia, / akim,
O tu jau iš anapus su manuoju žvilgsniu.
Matai? Matau:
Meluok, meluok:
Sakyki, kad nemyli
Anei žmogaus, anei tiesos...
Taip daug geriau.
Kad nepavogtų tavo meilės,
Sakyk: jos neturiu.
Plėšikas patikės.
O gal tik abejos
Ir plėšti eis pas tą,
Kursai nesakė, kad nemyli
Nei sakmių, nei dainos.

Meluokim atvirai abu:
Tu man, aš tau,
Ir išsakykim Tiesą viens antram —
Redaktorių ir cenzorių nesubraukytą
Raudonu rašalu,
Nepažymėtą didelėm juodom raidėm:
Tiesa!

Sakai, gyvenimas banguoja,
O tu neši laivelį mažą, šventą
Gyvenimo bangom ir širdimi.
Banguojame visi: kažkas paskęsta
Gardžiausio valgio aukšte...
Laivelis mažas, o našta sunki...

Susėskime kartu.
Išgerkime už tiesą, pasaką ir naštą,
Už nespausdintą.

Tiktai — svajonė!
Aš čia, o tu — anapus.
Kad susitiktume:
Kartu mylėti pasaką ir dainą,
Ir ateitį, ir tėviškę...
Piliakalnį ir seną ąžuolą.
Mylėti atvirai...

1983.6.17

Aukojame Tau

O, laisvės ir meilės Kūrėjau,
atodūsio aido tyloj
ties Pažaislio bažnyčios durim užkaltom,
Trijų Kryžių apnuoginto kalno papėdėj
ir Vilniaus gatvių grindiny
mes renkame žodį Kalėdų maldoms
ir dedam ant aukuro Tavo
liepsnojančią ašarą, kančią ir kraują.
Dedam ašarą mes,
nes ir Tavo Sūnus juk raudojo Jeruzalės
miesto griuvėsių;
dedam kančią, nes Tu gailestingas
ir lengvini degantį skausmą;
dedam kraują,
nes Dangaus teisingumas sutramdo bedie-
kai jis kelia kruviną puotą. / vį,

Ant Tavojo aukuro, Dieve,
mes dedame Romo į laisvę vis kylančią
liepsną,
kuri tebedegina Kauno gatvių kietam grin-
pataikūnų išmėtytą sąžinių skurdą. /diny
Aukojame Mindaugo pergalės giesmę,
skambėjusią jojo širdy
po dundančiais traukinio ratais.
Tau nešam Nijolės mes šviesųjį ryžtą,
kuris kaip aušra, kaip žvaigždė vis liepsnos Tavo meilės
ugnim ties niekingų teisėjų supurvintos
sąžinės smurtu.

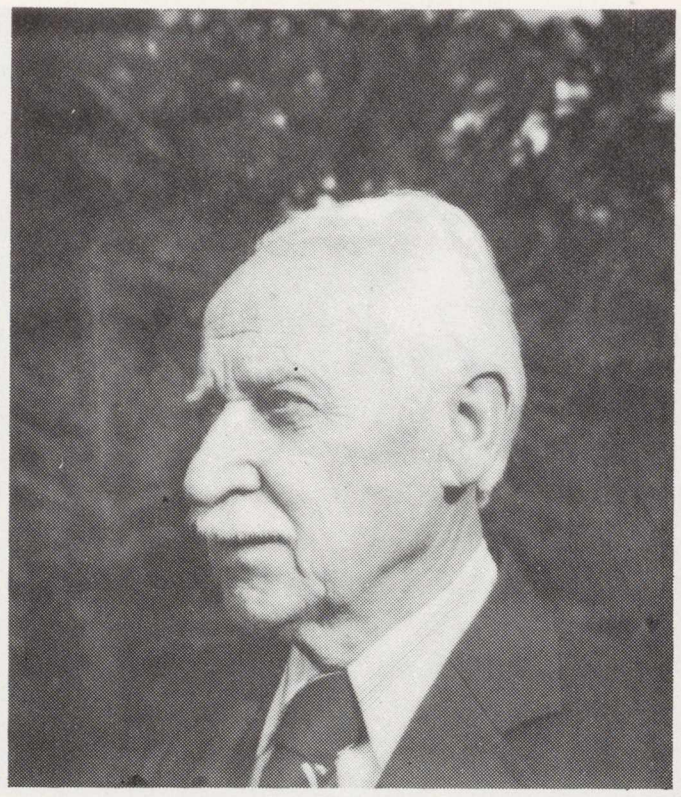

Česlovas Masaitis

Č. Masaitis (g. 1912.3.2), iš profesijos matematikas, iš pamėgimo — filosofas ir poetas, sugebąs giliai galvoti ir meniniu žodžiu savo mintis išreikšti.

JAV įsigijęs daktaro laipsnį ir profesoriavęs keliuose universitetuose, dabar, išėjęs į pensiją, gyvena Putnam, Con.

Mūsų paprašytas, jis atsiuntė keletą poetinių impresijų su šiuo palydimu žodžiu:

"Kartais matematikai paklysta filosofijoj (prisimtnkime R. Descartes, B. Russel, A. Whitehead ir kt.), o kartais žodžių ritmo bangavime. Kai Tėviškės belikęs tik ilgesys, paklysti — lengva, nes tada ilgesys nudažo ir darbą, ir poilsį, ir ieškojimą. Čia keli šių dažų atspindžiai autoriaus atokvėpy." ⊡

Aukojame Tau, mūsų laisvės ir meilės
Kūrėjau,
ne savo maldų tyliai gęstantį aidą;
aukojam Tau žuvusių brolių agoniją
už laisvę Tave pasirinkti karaliu̇m,
mes tūkstantį kartų aukojam žaizdas jų
ir dešimtį tūkstančių kartų / krūtinėj
ant motinų virpančių lūpų
nualpstančią raudą.
Priimki, o laisvės Karaliau,
mūs brolių ir liepsną, ir mirtį, ir ryžtą,
kaip padėkos auką Tavai stebuklingai
Apvaizdai,
paskyrusiai mūsų tėvynei taip didelę dalį
pasaulio tautų laisvės kalvėj ugninėj.
Priimk mūsų padėką Tau,
kad Tu miško kritusiems broliams,
Nijolėms ir Romams paskyrei žėrėti
žvaigždėm
visoms būsimosioms kartoms po visu dan-
gumi.
Ačiū Tau, kad Tu pirmas esi jų širdy,
kad jųjų auka Tu kalėdinę žvaigždę degi

liepsnoti taika danguje
ir laisve, ir laisvės ugnim, taip kaip jie,
ir laisve mylėti Tave,
ir laisve, kaip rytas gaivia!

1976/8

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavimo Chicagoje dalis dalyvių. Pirmoje eilėje iš kairės: Kristupas Kikutis, suvažiavimo rengimo komiteto pirm.; Mikas Nagys; Marija Dambrienė; Jankutė; prof. Martynas Brakas, MLR sąjūdžio garbės pirm.; Brakienė; Ansas Lymantas; "Lietuvos Pajūrio" redaktorius, Vilius Peteraitis ir senj. kun. Ansas Trakis (stovi).

—Foto **Martino Nagio**

TILŽĖS AKTO SUKAKTIS

Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis Chicagoje minėjo Tilžės akto 65 metų sukaktį

Prūsų Lietuvos lietuviai 1918 m. lapkričio mėn. 30 d. paskelbė lietuvių tautai svarbų dokumentą, reikalaudami jų kraštą prijungti prie Lietuvos. Toks pareiškimas buvo labai drąsus veiksmas, nes tuo laiku visa Prūsų Lietuva tebebuvo Vokietijos valdžioje, o visi pasirašiusieji — Vokietijos piliečiai.

Jie paskelbė tokį raštą:

Mažosios Lietuvos Tautinės Tarybos Aktas

Atsižvelgiant į tai, kad viskas, kas yra, turi teisę gyvuoti, ir į tai, kad mes Lietuviai čionai Prūsų Lietuvoje gyvenantieji sudarome šito krašto gyventojų dauguomenę, reikalaujame mes, remdamiesi ant Vilsono Tautų paties apsisprendimo teisės, priglaudimą *Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos*. Visi savo parašu šitą pareiškimą priimantieji pasižada visas savo jėgas už vykdymą minėtojo siekio pašvęsti.

Tilžėje, lapkričio 30 d., 1918 m.

Pasirašė: Jonas Vanagaitis, Viktoras Gailius, Martynas Jankus, Mikelis Deveikis, Mikas Banaitis, A. Smalakys, Kristupas Paura, Mikelis Lymantas, D. Kalniškys, F. Zūbaitis, Kristupas Kiupelis, Enzys Jagomastas, Jurgis Lėbartas, Jurgis Arnašius, Z. Deivikas, Jonas Užpurvis, Jurgis Gronavas, Mikelis Mačiulis, E. Bendikas, M. Reidys, V. Didžys, J. Juška, M. Klečkus, Jurgis Margys.

Šių asmenų parašai buvo ir yra labai svarbūs kovoje dėl Prūsų Lietuvos, arba Mažosios Lietuvos, atgavimo ir prijungimo prie visos Lietuvos. Pasirašiusieji labai rizikavo, nes Vokietija galėjo juos kaltinti už pastangas atplėšti dalį krašto, prijungti prie kitos valstybės.

To įvykio minėjimas surengtas Čikagoje, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namų erdvioje salėje. Iškilmėse dalyvavo kelios šaulių rinktinės su vėliavomis. Prisirinko pilna salė; atvykusių tarpe daug Mažosios Lietuvos veikėjų, jaunimo, įvairių organizacijų vadovaujančių asmenų.

Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas iš Kalifornijos atvyko Algirdas Gustaitis, atkaklus kovotojas už Prūsų Lietuvos prijungimą prie Lietuvos. Jo paskaita buvo paskelbta ir kitoje spaudoje.

Po paskaitos jaunieji šauliai, daugiausia studentai, studentės, vadovaujami V. Atkins, akordeonu grojant Ąžuolui Stelmokui, pašoko liet. tautinių šokių.

Minėjimą pradėjo Vincas Žiobrys. Programą pravedė Algis A. Regis. Prūsų lietuvių ir kitų lietuviškų dainų padainavo Aldona Buntinaitė, akomponuojant Nijolei Kupstaitei. Mažosios Lietuvos Tautinės Tarybos Aktą perskaitė Algimantas Kleinaitis. Deklamavo Rasa Buntinaitė. Perskaityta neseniai priimita Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio rezoliucija, reikalaujanti visas buv. Prūsų žemes prijungti prie Lietuvos. Rezoliuciją perskaitė Algis A. Regis.

Baigiant sugiedoti Mažosios Lietuvos ir Lietuvos himnai.

Paskaita ir geroka programos dalis įrašyta į garso juostas.

Linkėtina toliau plėsti siekius sujungti Prūsų Lietuvą su visa Lietuva. Šiuo metu nedaug belikę prūsiškos ar lietuviškos kilmės gyventojų buvusiose prūsų žemėse, bet tokia gyvenimo eiga — mirusiųjų vieton ateina gyvieji palikuonys. *P. L.*

Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio suvažiavimo, įvykusio 1983 metų liepos mėn. 4-5 dienomis Lietuvių tautiniuose namuose Chicagoje, Illinois

REZOLIUCIJA

Mes, Mažosios Lietuvos lietuviai iš Amerikos, Europos, Australijos ir kitų vietovių susibūrę Chicagoje Lietuvių tautiniuose namuose bendrame suvažiavime aptarti toli likusios Tėvynės tragiškos padėties ir jos likiminių reikalų, o taipgi savosios organizacinės veiklos laisvajame pasaulyje, su meile ir skausmu prisimename:

— Mūsų drąsios genties prūsų baisias apsigynimo kovas vykusias prieš 700 metų ir trukusias be paliovos iki ši narsi gentis liko sunaikinta nelygioje kovoje prieš kryžiuočių planingai vykdomą tautžudystę.

— Baisųjį visuotiną marą, sunaikinusį didelę Mažosios Lietuvos gyventojų dalį, nusiaubtą švedų karų ir juos sekusių badmečių.

— Mažosios Lietuvos lietuvių ilgų šimtmečių ryžtingas pastangas išsilaikyti savoje žemėje puoselėjant kalbinius ir kultūrinius tautos lobius, sunkiose aplinkybėse apjungiančius visus lietuvninkus laiko ir įvykių tekmėje.

— 150 metų sukaktį nuo pirmosios perijodinės spaudos lietuvių kalba pasirodymo Mažojoje Lietuvoje. 100 metų sukaktį nuo Ragainėje ir Tilžėje spausdintos "Aušros," visai lietuvių tautai atskleidusios naują tautinio susipratimo gadynę, brandinusią Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo mintį.

— 65 metų sukaktį Tilžės Akto, 1918 metų lapkričio 30 dieną paskelbusio visos Prūsų arba Mažosios Lietuvos prisijungimą į bendrą Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Tilžės Akto pasekmėje įvyko Klaipėdos krašto išvadavimas.

Mažosios Lietuvos lietuvių sąskrydžio laisvajame pasaulyje dalyviai skaudžiai pergyvena

(Nukelta į 13 pusl.)

Hong Kong turisto akimis

Valerija Baltušis

Visiems yra labai gerai žinomas vardas Hong Kong, nes daugumas prekių, parduodamų Amerikos krautuvėse turi užrašą ''Made in Hong Kong''. Užtai buvo labai įdomu ten apsilankyti ir savo akimis pamatyti tą miestą. Važiuojant iš aerodromo vaizdas labai jau nekoks: labai aukšti cementiniai namai, net iki 14-kos aukštų, pastatyti be jokio estetinio pajautimo, bet labai praktiškai, nes kiekvienas butelis gauna šiek tiek saulės. Keistas įspūdis, kai iš kiekvieno lango iškišta bambuko lazda, ant kurios sukabinta visos šeimos apatiniai ir viršutiniai baltiniai, nes dėl vietos stokos butuose, vietiniai, išskyrus turtinguosius ir gerokai pasiturinčius, neturi nei skalbimo mašinų, nei džiovintuvų. Kai kurie butai ant tiek maži, kad net virimo priemonės padėtos balkonuose.

Mašinų judėjimas - lygiai kaip Los Angeles, ypač iš ryto: keliai užkimšti. Valdžia susirūpinusi perdideliu kiekiu mašinų ir bando visokiais būdais jas sumažinti, net yra sugestijų neišduoti naujų leidimų mašinoms...

Mūsų viešbutis buvo Kowloon pusiasalyje, kurį pasiekėme tuneliu esančiu 27 pėdas po jūros dugnu. Visa Hong Kong teritorija susideda iš daugybės mažų salų, Hong Kongo salos ir Kowloon pusiasalio, kuris rubežiuojasi su raudonąja Kinija ir taip pat su portugalų kolonija-Macao. Susisiekimas tarp Kowloon pusiasalio ir Hong Kongo salos yra puikus: mašinos ir požeminis ima tunelį, žmonės-arba dviaukščius autobusus, požeminį traukinį arba moderniškus vandens keltus, kurie be pertraukos plaukioja tarp tų dviejų punktų. Pats miestas - cementinis dangoraižių skruzdėlynas, kur ant labai mažo plotelio žemės turi sutilpti 5.5 milijono gyventojų. Nežiūrint tokio didelio gyventojų skaičiaus, kurį dar labiau padidina turistai iš visų pasaulio kraštų, daugiausiai iš Australijos, miestas yra gana švarus. Gatvėse spūstys žmonių, daugiau kaip per atlaidus. Kiekviena žemės pėda yra išnaudota, kadangi nėra vietos plėstis į šalis, miestas stiepiasi į aukštį. Visas miestas ir Kowloon pusiasalis - tai kaip kelių hektarų dydžio įvairiausių rūšių krautuvė, net kiekvienam tarpdury vyksta biznis. Turistai iš anksto įspėjami derėtis, nes visi užsiprašo dvigubai. Tik didžiosios krautuvės turi tvirtai nustatytas kainas. Ypatingai daug brangenybių krautuvių. Daug siuvėjų, labai gerų ir per porą dienų pasiuvančių kostiumą. Labai daug elektroninių prekių, kurios čia žymiai pigesnės, jau nekalbant apie laikrodžius. Labai daug meniškai išskaptuotų dramblio kaulo (ivory) išdirbinių, labai daug nefrito (jade) išdirbinių, pradedant paprastomis figūrėlėmis ir baigiant nepaprastai meniškais (ir labai jau brangiais) išdirbiniais. Kitaip sakant, Hong Kong yra pirkėjų rojus, kuriame yra visko, tik turėk pinigų. Yra žinomas turgus po atviru dangumi, dienos metu toje vietoje statomos mašinos, o vakare, po 6 val. prasideda

L. Baltušis lanko Macau šventyklą.

L. Baltušis visits the shrine of Macoa.

turgus, į kurį kiniečiai suveža įvairiausių prekių labai pigiomis kainomis, čia pat verda valgyt ir t.t. Tas visas jomarkas tęsiasi iki vidurnakčio. Labai primena talkučką Kauno senamiestyje...

Vakare Hong Kong miestas labai įdomus, ypač žiūrint nuo Viktorijos kalno viršūnės - tai jūra žiburių atsispindinčių uosto vandenyje...Įdomi kelionė traukinėliu į kalno viršūnę - iliuzija duoda vaizdą, kad visi dangoraižiai pasvirę mažiausiai 45 laipsnių kampu...

Labai įdomu buvo aplankyti taip vadinamos naujos teritorijos, kurios labai skiriasi nuo cementinio Hong Kong miesto: tai ūkio kraštas, auginąs ryžius, karvelius, karpius, žąsis. Visus lauko darbus daugiausiai atlieka moterys, dėvinčios šiaudines skrybėles su juodu vėliumu (saulė gana karšta), visas gyvenimas čia slenka taip, kaip slinko prieš šimtmetį...skirtumas tik tas, kad daug dviračių, kurie yra pati svarbiausia susisiekimo priemonė.

Buvo įdomu apsilankyti ir raudonoje Kinijoje, kuri rubežiuojasi su Naujom Teritorijom. Per kelionių biurą, be jokio vargo, gavę vizas, aerofoil nuplaukiam į mažą pasienio miestelį, toliau autobusu iki pat sienos, prieš einant per sieną teko surašyti visas brangenybes ir aparatus, ir einant per sieną pagal sąrašą patikrino. Turistams lengva-padavei sąrašą praėjai ir viskas, tuo tarpu vargšus kiniečius krato kaip reikiant. Toliau važiuojam tuo pačiu autobusu, kuris yra raudonosios Kinijos nuosavybė, tik pasikeičia šoferiai, nes Hong Konge visi laikosi kairės - tuo tarpu Kinijoje - dešinės. Pasikeičia ir vadovas. Kelias labai siauras ir labai duobėtas, matosi pastangos kelio taisymui, tik jau viskas labai primityvu, dar ir akmenis skaldo su kūju..

Vaizdai gražūs: vanduo, ryžių laukai, vandens jaučiai iki akių pasinėre vandenyje. Vienur ryžiai jau nupiauti (piauna su pjautuvais kaip seniau piovė rugius Lietuvoje) sustatyti gubomis, saulėje džiūsta...kitur ryžiai dar žali. Laukuose darbininkų beveik nesimato, nes dabar gyvačių sezonas. Už kelių savaičių, kai gyvatės sulys žiemojimui į savo urvus, prasidės tikras darbas ryžių laukuose. Tarp kitko, gyvatės skaitomos brangiu delikatesu... Čia irgi pagrindinė susisiekimo priemonė - dviračiai, ant kurių prisideda tiesiog neįtikėtinai didelį krovinį. Sustojome Shumchun miestelyje, per atdarus mokyklos langus girdėti anglų kalbos pamoka. Šiaip vaikų beveik nesimato - nes kiekvienai šeimai leidžiama turėti tik vieną vaiką. Mūsų lankytoje teritorijoje, kuri skaitoma žemės ūkio teritorija ir iš kurios Kinija

Tiger Balm daržas Hong Konge.

The Tiger Balm Garden in Hong Kong.

Ūkis Raudonojoje Kinijoje

A farm in Red China

gauna daug maisto produktų, leidžiama turėti 2 vaikus, jei pirmoji yra mergaitė...Mūsų vadovas kalba neblogai angliškai. Šią kalbą jis sakosi išmokęs slaptai besiklausydamas "Voice of America".

Priešpiečius valgėm labai ištaigingame restorane, su daugybe patiekalų (greičiausiai tik turistams) ir puikiausiu patarnavimu. Labai keista jų pinigų sistema: naudoja Hong Kong dolerius, raudonosios Kinijos dolerius ir pinigus, kuriuos naudoti gali tik vietiniai gyventojai. Labai gražios plytinės aukštos naujos tvoros uždengia begriūnančias lūšneles, kad jų nematytų turistai pravažiuoją pro šalį. Tarp kitko, visur raudonoje Kinijoje mes, turistai, buvom labai gražiai priimti visur buvom vaišinami arbata. Tik, deja, jie nėra girdėję apie "chinese fortune cookies".

Išvykstant vėl reikėjo suskaičiuoti žiedus, aparatus ir kitas brangenybes. Grįžtant, sustojome Macau (Portugalijos kolonija) garsia savo lošimų kazinais. Vienintėlė lošimų vieta visoje Azijoje. Lošimų stalai apgulti žmonių, lošimų automatai (slot machines) su kinietiškais ženklais, daugumas jų neveikia.. Ir čia pilna brangenybių krautuvių, kuriose gana daug gintaro imitacijos figurėlių. Gatvės siauros, mašinų pristatyta visaip ir visur, mūsų autobuso šoferis, puikus savo profesijos meisteris, turėjo daug sunkumų, kol pralindo tarp mašinų. Gatvėje kirpėjai, pasistatę kėdes, kerpa plaukus ir dideliems ir mažiems... Sustojam budistų šventovėje, kurioje vyko labai turtingo kiniečio laidotuvės-šermenys. Kad miręs buvo labai turtingas, galėjai spręsti iš daugybės iš sidabrinio ir auksinio popieriaus padarytų laiptų, popierinių gėlių, bei popierinių tarnų ir tarnaičių figūrų, kurios palydės mirusį į amžinybę, taip pat iš gausaus maisto sudėto ant altoriaus. Penki budistų vienuoliai sėdėjo prie stalo besimelsdami už mirusįjį, vienas, raudonais rūbais, sėdėdamas stalo gale, vedė maldas, o kiti, juodais rūbais, sekė jo maldas, kas, vis delto, netrukdė jiems atsigręžus pasižiūrėti į turistus. Kuo turtingesnis miršta, tuo ilgiau vienuoliai meldžiasi, tuo ilgiau kasdieną keičiamas maistas, kurį dienos pabaigoje vienuoliai išdalija neturtingiem. Nei kačių, nei šunų nesimatė nei Hong Konge, nei kitur, išskyrus Naująsias Teritorijas, nes pagal mūsų vadovę šuniena yra labai skani, jos šeima ne kartą gardžiavosi katės mėsa, bet ji pati nėra valgiusi, nes katienos valgymas atneša 4 nesėkmingus metus...ji yra susižiedavusi ir dirba du darbus, kad galėtų užtektinai susitaupyti pinigų vestuvinei puotai, kuri tęsiasi kelias dienas, dalyvaujant visam miesteliui, neskaitant giminių ir pažįstamų...

Kiniečiai yra labai darbštūs ir išradingi, daugumas dirba po 2 darbus arba po 7 dienas į savaitę, po 12 valandų į dieną, nes viskas yra brangu, ypač butai, tuo tarpu uždarbiai nedideli. Jei nori padoriai gyventi reikia abiems ir vyrui ir žmonai dirbti.

Mums bebūnant Hong Konge tą savaitę įvyko keletas labai įdomių dalykų: visų pirma, vokiečių Lufthanzos prekinis lėktuvas bekildamas iš aerodromo pametė motorą, buvo bandyta jį patraukti, bet vis vien jis užblokavo, kad ir dalinai, kitų lėktuvų nusileidimą, bei pakilimą. To pasėkoje mūsų lėktuvas, negalėdamas užtektinai pasiimti kūro grįžimui į Havajus, turėjo nusileisti Taipei (Taiwan) pasiimti daugiau, kad užtektų skridimui. Būnant Taipei nei vieno žmogaus neišleido iš lėktuvo. Laikraščiai buvo pilni žinių apie raudonosios Kinijos ir Britų derybas dėl Hong Kong likimo, kadangi 1997 metais baigiasi Anglijos valdymo laikas. Jaučiasi įtempimas, amerikoniškų dolerių graibstymas. Niekas nežino kas bus rytoj...Labai ištaigingi butai (condominium) tėra neparduoti, nes ir turtingieji nežinodami rytojaus, neperka.

Britų hongkongiečiai nemėgsta, bet nelabai laukia ir raudonosios Kinijos, nežiūrint to, kad nuo jos priklauso gyvybinis vandens, elektros ir maisto tiekimas. Masinis kiniečių bėgimas iš raudonųjų valdžios, hongkongiečius privertė susimąstyti kas jų laukia. Patys hongkongiečiai norėtų turėti kinietį gubernatorių tik, deja, niekas jų nuomonės neklausia...Hong Kong turi labai daug problemų su pabėgusiais iš r. Kinijos: darbų nėra, gyvenamų vietų irgi labai trūksta, labai daug pabėgėlių gyvena, jau keli metai, mažuose laiveliuose (sampans) su labai neaiškia ateitimi. Hong Kong teritorijoje visi turi nešiotis asmens liudijimus, nes policija dažnai tikrina dokumentus ir tie, kurie jų neturi siunčiami atgal į r. Kiniją.

Nežiūrint kad tiek daug žmonių susispietę į vieną vietą, nusikaltimų labai mažai; vietos teismai juokų nekrečia: pagavo nusikaltėlį, jei rado kaltu, viešai sušaudė ir reikalas baigtas. Mums tikrai buvo keista skaityti laikraštyje, kad toks ir toks, pagautas plėšikaujant, sušaudomas ten ir ten.

Maistas labai įvairus pradedant kinietišku ir baigiant įvairiausių kitų tautybių patiekalais, netgi meksikoniškais restoranais ir, žinoma, McDonald, kuris yra labai populiarus ir vietinių ir turistų tarpe. Restoranuose maistas gana brangus (1 dol. už puoduką kavos), bet jei nori pavalgyti grynai vietinių gyventojų lankomose valgyklose ir pajusti vietinį gyvenimo pulsą yra labai daug mažų valgyklėlių šalutinėse gatvėse, gana švariai užlaikomų, kur maistas skanus, pigus ir gali pabendrauti su vietiniais gyventojais ir pajusti jų gyvenimą ir problemas. Beveik visi kalba angliškai, tik gana sunku jų anglų kalbą su kinietišku akcentu suprasti.

(Nukelta į 13 pusl.)

Aberdeen uostas Hong Konge, su daugybe Sampans ant kurių gyvena daug kiniečių.

The port of Aberdeen, in Hong Kong, with the famous inhabited Sampans.

Oskaro Milašiaus kūryba angliškai

Garsusis lietuvių poetas, metafizikas ir diplomatas, rašęs prancūziškai, iki šiol buvo mažai žinomas angliškai kalbančiam pasauly. Bet štai atsirado leidykla, kuri, atpažinusi jo kūrybinį genijų, apsisprendė išleisti rinktinių jo raštų tomą. Ta leidykla vadinasi ''The Lindisfarne Press'' ir yra padalinys to paties vardo draugijos, kuri valdžios įstaigose yra įregistruota kaip pelno nesiekianti auklėjimo ir kultūros organizacija.

Tarp Lindisfarne leidinų daugiausia užtinkame kultūrinių, filosofinių, religinių bei mokslinių temų pavadinimus. Leidykla pirmoj eilėj leidžia tokias knygas, kurios išreiškia mintis, prigimties ir viešojo gyvenimo sakralizaciją.

Šiame rinktiniame tome bus vertimai Oskaro Milašiaus dviejų metafizinių veikalų: ''Ars Magna'' ir ''Les Arcanes.'' Juos išvertė 1980 m. literatūrinės Nobelio premijos laureatas poeto giminaitis Czeslaw Milosz. Tomo įvadą su biografinėm apie Oskarą Milašių informacijom ir asmeniniais prisiminimais parašė taip pat Czeslaw Milosz.

Be to knygoje tilps 36 Oskaro Milašiaus eilėraščiai, kuriuos į anglų kalbą išvertė Christopher Bamford, David Gascoyne, John Peck, Kenneth Rexroth ir Edouard Roditi. Priede bus atspausdinti ir eilėraščių originalūs tekstai prancūzų kalboje. Knyga turės apie 450 puslapių ir jos išleidimas kainuos apie $15,000.

Leidėjai kreipėsi į Lietuvos Pasiuntinybę, prašydami talkos ir į JAV LB Kultūros Tarybą finansinės paramos. Be rėmėjų ir skaitytojų paramos tokios knygos išleidimas yra neįmanomas. Apie trečdalį reikalingos sumos leidykla esanti gavusi iš kitų šaltinių. Ar iš lietuvių pusės kas yra parėmęs — leidėjai nėra Pasiuntinybei pranešė, bet jie laukia lietuvių paramos.

Numatytoji išleisti knyga bus pavadinta — ''The Noble Traveller. O. V. de L. Milosz— Poet - Philosopher - Mystic.'' Apie šią knygą su ištraukom iš Milašiaus kūrybos yra atspausdinta apie 60 puslapių Londone leidžiamam ''Temenos 3 — A Review Devoted to the Arts of the Imagination.'' Milašiaus kūryba yra pailiustruota Prano ir Žibunto Mikšio iliustracijomis. ''Temenos 3'' su persiuntimu kainuoja $12.85.

Norintieji paaukoti ''The Noble Traveller'' išleidimui ar išsirašyti ''Temenos 3'' gali kreiptis į leidyklą šiuo adresu:

The Lindisfarne Press, RD2, West Stockbridge, MA 01266.

—c.s.

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ proga

sveikiname

visus mūsų

skaitytojus, rėmėjus ir

bendradarbius

linkime gražiausių švenčių ir laimingiausių naujųjų metų!

Tikimes, kad visi susitiksime naujaisiais metais.

"Lietuvių Dienų"
Redakcija, Administracija
ir Leidykla

Merry Christmas and a Happy New Year

BALDO KRISTOVICH and
THOMAS B. KRISTOVICH

Attorneys at Law

1541 Wilshire Blvd., Suite 307 Los Angeles, CA 9001
Phone (213) 484-2250

Marijus Blynas, kurio knyga ''LIETUVOS SENOVĖS PAMINKLAI'' jau beveik baigiama išplatinti, paruošė spaudai apybraižą apie garsųjį aiškiaregį

NOSTRADMŲ

''Nostradamus ir Pranašystės'' knyga jau paruošta spaudai ir greitai pasirodys lietuvių visuomenei.

Knygoje parodomas nuostabus, net iki smulkmenų, Nostradamaus žinojimas. Jis teisingai nusakė ateities įvykius per paskutinius 400 metų.

Nostradamus buvo ir lieka nesuprantama mįslė visai žmonijai

MARGIS MATULIONIS

Attorney at Law

16000 Ventura Blvd., Penthouse Suite Encino, Ca 91436
Phone: 990-8074

For a Wonderful Vacation
Come Visit Cape Cod

Rooms, Continental Breakfast. We love Cape cod and welcome the opportunity to share all its beauty and adventures with you: places to go, and fine restaurants to savor our famous seafood.

SPRING HILL MOTOR LODGE

Vytas and Eugenie Rastonis, owners
Route 6A, East Sandwich, Mass. 02537
Phone (617) 888-1456

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

PUIKI DOVANA 1982 METŲ KALĖDOMS

Siuntinys No. 1 — 1982

1 pora geriausių "Levi" denim jeans; 1 pora "Wrangler" velveto jeans; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 3 metrai vilnonės eilutei medžiagos su įrašu "All Wool Made in England"; 1 komplektas vyriškų arba moteriškų žieminių apatinių rūbų; 1 sv. geriausių mohair vilnonių siūlų; vilnonė arba šilkinė suknelei medžiaga.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $400.00

Į šį siuntinį dar galime dadėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima dadėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio 3 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu):

Avikailiai ¾, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušas, gražus kalnierius, sveria 5 sv.	$220.00
Dirbtinio minko kailis paltui, De-lux, sveria 5 sv.	100.00
Pigesnis minko kailis paltui	88.00
Jeans, rumbuoto velveto	42.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis	44.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	12.00
Telescopic lietsargis	12.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	44.00
Puiki suknelei medžiaga	40.00
Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 m.	66.00
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	80.00
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	66.00
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	80.00
Angliška vilnonė eilutei medžiaga, 3 m.	100.00

Šie produktai galima siųsti su rūbais: ½ sv. arbatos—$4.00, ½ sv. nescafes—$6.00, 1 sv. pupelių kavos—$7.00, 1 sv. šokolado—$7.00, 40 cigarečių—$5.00

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti persiuntimui $52.00
Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.

Z. JURAS

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England

Tel.: 01 460 2592

HONG KONG TURISTO AKIMIS

Atkelta iš 11 pusl.)

Amerikoniškas doleris mielai imamas, išskiriant didžiasias krautuves. Kiekvieną rytą valiutos kursas, besikeičiąs kasdien, duodamas per televiziją ir laikraščius. Žmonės gana sąžiningi, nes policija labai griežtai prižiūri nesąžininguosius ir prigriebia, nes čia svarbu išlaikyti gerus santykius su turistais, kurie kasmet palieka po kelis milijonus dolerių.

Oras labai karštas ir drėgnas. Susisiekimas puikus: dviaukščiais autobusais, požeminiu traukiniu, vandens keltuvais (barges).

Pats miestas ir apylinkės įdomūs, ypač jų šventyklos, į kurias reikia lipti daugybe laiptų. Hong Kong miestas yra pilnas didelių kontrastų: vienur žmonės gyvena su visa šeima ant mažyčių laivelių, kitur uolose išsikalę sau pastogę, o dar kitur didžiuliai rūmai, viduje paauksuotomis sienomis, garažuose paauksuoti Rolls-Royce.. Valdžia dar tebetęsia statybą, kur, jei turi pinigų, arba esi valdžios pareigūnas, gausi atitinkamą buto didį pagal užimamą vietą ir pagal algą.

Viskas gana modernu, didelis progresas eina pilnu tempu, bet tualetinio popieriaus patartina pasiimti važiuojant į šalines ekskursijas, kaip Naujosios Teritorijos ir kitur.

SLA EKSKURSIJA KARIBŲ JŪROJE

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje 1984 metais balandžio-April 29 d. rengia 7 (septynių) dienų EKSKURSIJĄ KARIBŲ JŪROS SALOSE.

Ekskursija išplauks iš Miami, Floridos, Norvegų laivu "SKYWARD." Lankysites eksikos YUCATANE, CANCUN ir CONZUMEL salose. Aplankysite gilios senovės MAYA ir taip pat tropinį rezortą KEY WEST.

Kelionė, ištisą sąvaitę, bus tokia turtinga geriausiu maistu, pramogomis, muzika, šokiais, menu, taip kad spalvingi prisiminimai Jūsų mintyse niekad neišblės.

SLA Ekskursijos reikalais, užsakant vietas ant laivo, jau dabar prašome susisiekti — kreiptis į AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU, 9727 South Western Avenue, Chicago, IL 60643. Tel. (312) 238-9787.

Visi yra kviečiami dalyvauti šioje SUSIVIENIJIMO EKSKURSIJOJE.

Kainuos nuo $1,175.00 iki $1,275.00. Į tas kainas įeina ir susisiekimas iš bet kurio miesto.

VLIKO sveikinima Naujų Metų proga

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas sveikina visus lietuvius gyvenančius pavergtoje tėvynėje, vargstančius tremtyje, kenčiančius Sovietų kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse ir gyvenančius laisvame pasaulyje linkėdamas jiems, kad Kalėdų švenčių dvasia sustiprintų visų širdis pasiryžimu, palengvintų kančias ir ilgėsį laisvės. Su sustiprinta ištverme, ryžtu ir viltimi ženkime į Naujuosius Metus.

VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

REZOLIUCIJA

(Atkelta iš 9 pusl.)

tragišką Tėvynės netekimą. Imperialistinė Sovietų Rusijos okupacija sunaikino lietuvių tautos ainių gyvenimą, besitęsusį tūkstančius metų Baltijos jūros, Nemuno, Prėgliaus ir Vyslos erdvėje. Jos gyventojai iššudyti, ištremti Sibire arba išblaškyti toli nuo gimtinės — Vokietijoje, Amerikoje, Australijoje ir kituose pasaulio kraštuose. Tačiau, nežiūrint kur gyvenimo aplinkybių nublokšti begyventumem mums Tėviškė niekuomet nepaliks visų apleista. Joje amžiams neatskiriamai pasilieka dalis visos tautos istorijos ir to lietuviško krašto gyvenimo apraiškos. Ten visuomet pasilieka su Tėviškės žeme neatskiriamai susijungę jos laisvės kovotojai, kultūrinių darbuotojų ir lietuvybės puoselėtojų kapai, kurie iškalbingai bylos ateities kartoms. Jie įpareigoja ypač mus visus laisvajame pasaulyje tęsti senųjų prūsų ir lietuvių dvasinį palikimą — nenuilstamai kovoti ir skelbti prisikelsiančią Nepriklausmą Lietuvos valstybę.

M. Brakas
M.L.R. Sąjūdžio Pirmininkas

K. Kikutis
M.L.R.S. Suvažiavimo Pirmininkas

Gražių švenčių,

laimingų Naujų Metų!

DR. VYT. TAURAS
Gydytojas ir chirurgas
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rezidencija
2652 W. 59th St., Chicago, Ill.
PRospect 8-1223 PR 6-5577

THE LITAS GROUP

LITHUANIAN INTERNATIONAL CAPITAL

LIETUVIŲ FINANSINIS CENTRAS PASAULINĖS APIMTIES PATARNAVIMAI

WE OFFER THESE SERVICES:

***STOCK MARKET**
***FUNDING**
***PROPERTIES**
***LOANS**
***GOLD & METALS**
***INSURANCE**
***TRAVEL**
***TRUSTS**
***TESTAMENTS**

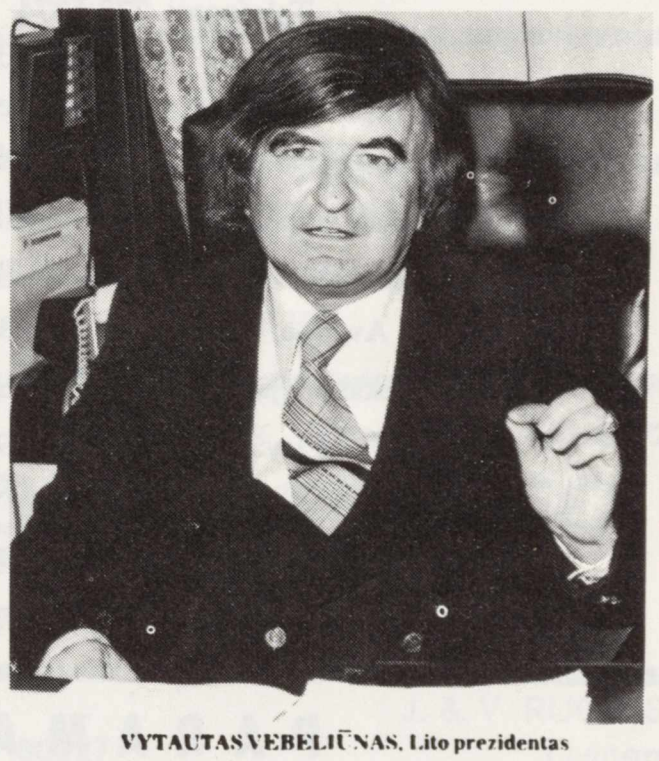

VYTAUTAS VEBELIŪNAS, Lito prezidentas

In 20 years as a financial service organization, we have generated more than 30 million dollars in gross invesments. Our proven performance in these times of fluctuating markets is your guarantee of stable personal growth towards a richer tomorrow. If you are looking for imaginative investment guidance tempered by traditional Lithuanian prudence, let us take you under our wings . . .

Jau 20 metų veikianti Lito Organizacija yra sutelkusi virš 30 milijonų bruto turto. Paskutiniu laiku pasaulio valiutoms svyruojant Litas vikriai ir sekmingai prekiauja auksu ir kitomis pastoviomis vertybėmis

PELNINGAI IŠNAUDOKIME PASAULIO ŪKINIUS SVYRAVIMUS!

PRIEŠ GALUTINĮ SPRENDIMĄ TARKITĖS SU:

LITAS INVESTING CO., INC.

CORPORATE HEADQUARTERS
86-01 114th Street
Richmond Hills, N.Y. 11418
(212) 441-6799

SALES OFFICE
80 Pine Street
New York, N.Y. 10005
(212) 344-1300

★

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga sveikiname visus brangius tautiečius ir linkime visiems kuo didžiausio džiaugsmo ir laimės asmeniškame gyvenime.

Maldaujame Aukščiausiojo, kad sumažintų vargą ir skausmą mūsų pavergtų brolių Lietuvoje.

Trokštame, kad mūsų tautiečiai su meile ir pagarba vieni kitiems uoliai jungtųsi į tautinę, patriotinę veiklą.

Mr. and Mrs. ANTHONY J. RUDIS
Chicago, Illinois

Gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujų Metų!

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

2606 W. 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

Telefonai: (312) 778-6900 ir (312) 778-6901

ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINA —

Televizijų, Radijo ir Suvenyrų Krautuvė
LIETUVOS AIDŲ RADIJO PROGRAMA

Savininkai — **Kazė, Balys** ir **Josephine Brazdžioniai**

2646 W. 71st Street, CHICAGO, Illinois 60629

Telefonas: 778-5374

Radijo studijos telefonas 436-5035

Klausykite "Lietuvos Aidų" kasdien 8:30 v. v.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

ALEX LAURAITIS & WALTER RASK, Owners

9727 S. Western Avenue, Chicago, IL 60643—Tel. (312) 238-9787

Rengiame ekskursijas į Lietuvą, Šventą Žemę, Cruise ir Liurdą (Paryžių ir Madridą) 1984 metais

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO!

★ **Sudarome iškvietimus giminių apsilankymui Amerikoje**

★ **Kelionės bilietai į viso pasaulio kraštus**

PARAMA
MAISTO IR GĖRIMŲ KRAUTUVĖ

2534 W. 69th Street • Chicago, Illinois 60629

Telefonas: '(312) 737-3332

Būdami Chicagoje aplankykite mūsų krautuvę —

Savininkai: Jurgis Janušaitis ir Jurgis Mažeika

Linksmų švenčių visiems linki

DR. WALTER J. KIRSTUK

Physician and Surgeon

3925 W. 59th Street, CHICAGO 29, Illinois

Tel.: REliance 5-1811

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų!
linki

"LAISVOSIOS LIETUVOS"
leidėjas Valerijonas Šimkus

2616 West 71st St., CHICAGO, JL 60629

Telefonai: (312) 476-3371 ir (312) 839-5531

Siuntiniai į Lietuvą

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

V. VALANTINAS

Linksmų šventų Kalėdų ir sveikiausių Naujųjų Metų!

HEALTHY FOOD
LITHUANIAN RESTAURANT

EASTERN EUROPEAN SPECIALTIES
GRAŽINA SANTOSKI (BIČIŪNAITĖ)

3236 S. Halsted Street — Chicago, IL 60608

(312) 326-2724

Valandos 6:30 a.m.-8 p.m. kasdien—8 a.m.-8 p.m. sekmadieniais

---

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Licensed by Vneshposyltorg

Maria Noreikienė, Representative

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

Dėkojame už gaunamus telefoninius ir raštiškus užsakymus iš Californijos. Ir ateityje stengsimės patenkinti siuntėjų ir gavėjų pageidavimus.

2608 West 69th Street — Chicago, Illinois 60629

Office Phone — (312) 925-2787

VYTAUTAS P. DARGIS, MD

Gydytojas ir chirurgas

Westchester Community Clinic — direktorius

1938 So. Manheim Rr., WESTCHESTER, Illinois

Telefonas: 562-2727-2728 — Valandos: 8-9 PM kasdien
kas antrą šeštadienį 8 AM-3 PM

BALTIC BAKERY

Juozas ir **Aldona Ankai** — savininkai

4627 So. Hermitage, Chicago, IL 60609 ..... Telef. (212) LA 3-1510

——ir——

2616 West 69th Stree, Chicago, IL 60629 .... Telef.: (312) 737-6784

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis

Rolandas Giedraitis, D.D.S.
Danutė Giedraitienė, D.M.D.
Alma Vilkas-Stočkienė, D.D.S.

Lietuviai dantistai

3151 Glendale Blvd., Los Angeles, CA 90039
Phone 660-1205

BRANCH OFFICE
710 Wilshire Blvd., Suite 505, Santa Monica, CA 90401
Tel.: (213) 395-2231

ANTANO SKIRIAUS ĮSTAIGOJE

Galima gauti šie patarnavimai:

APDRAUDIMAS
namų, baldų, atsakomybės (Liability)

NOTARO PATARNAVIMAI
Patvirtinama įvairūs dokumentai ir nuorašai (Public Notary)

PAJAMŲ MOKESČIŲ APSKAIČIAVIMAS

4366 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029
Telefonai: 664-2910 — 664-2919

ARTHUR V. DOBLE
(Arturas Dobilas)
Attorney at Law — Accident Cases

12301 Wilshire Blvd., Suite 512
Los Angeles, CA 90025 Phone (213) 826-5505

MARCELLA AUGUS
PRESIDENT

CROWN ESCROW CORPORATION

2839 Sunset Boulevard, Los Angeles, CA 90026
413-3370

CHRISTOPHER TRAVEL SERVICE

JONAS PETRONIS

2472 Glendale Boulevard, Los Angeles, CA 90039
213-986-9247 213-660-6600 Home—213-664-0791

A. PEČIULIS
Remodeling and Construction
Sav. **ALOYZAS PEČIULIS**
814 5th St., #8 Santa Monica, CA 90403
Phone 394-2242

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION
KALIFORNIJOS LIETUVIŲ KREDITO SĄJUNGA

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, California 90404
Phone (213) 828-7095

LIETUVIU KREDITO KOOPERATYVAS

3356 Glendale Blvd., Los Angeles, California 90039
Telef. 661-5276

ATIDARYTAS:
antradieniais ir ketvirtadieniais 6:00-8:00 val. vak.
šeštadieniais 9:00-12.00 val.

operatyvas už praėjusį ketvirtį išmokėjo už laikomus indėlius 9
ūkanų. Sąskaitos apdraustos iki $100,000.00. Išduodamos įvai
ių paskolos pradedant 12.5%

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR

RICHARD ADAM(S) LYGUTIS
ATTORNEY AT LAW

Suite B—483 Francisco Street
San Francisco, California 94133
24 Hour Phone—(415) 781-9048

Linkiu geriausios sėkmės 1982 metais!

INŽ. VYTAUTAS VIDUGIRIS
Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas

27923 San Nicholas Drive, Palos Verdes, CA 90274
Tel. (213) 377-3192

SINCE 1955 Phone (213) 661-6222

RUOKIS PAINT CO.
Subdivision of Rokal Chemical Co.

Latex Base Paints for Both Indoors and Outdoors
ALL COLORS

P.O. BOX 27204
Los Angeles, CA 90027

J. & V. RUOKIS
Owners

RUTA, INC. — INVESTAVIMO BENDROVĖ
2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA 90404
Telefonas: (213) 828-7525
Valdyba: E. Jarašūnas, A. Markevičius, R. Nelsas, L. Herzog

ROQUE and MARK CO., INC.
REALTORS ★ INSURANCE ★ INCOME TAX ★ NOTARY PUBLIC

2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA 90404
Phone: 828-7525 — Res.: 395-0410

ALBINAS MARKEVIČIUS
ir bendradarbiai

ENGLISH SECTION

LITHUANIAN-AMERICANS IN CINEMA

by MARGIS MATULIONIS

The following, the introduction to a forthcoming book in Lithuanian by Raimundas Marius Lapas, presents an overview of the history of Lithuanian-American cinema (1909-1979).

(Continued from Nov. Issue)

THE DOCUMENTATION of the post-war period is much more extensive and complete and, perhaps, more familiar to the American film-goer. Many Lithuanian-Americans have left an imprint on the great American films of the last 40 years and we attempt to present only a few of the more notable examples.

FRANK ONAITIS, born in 1918, in Youngstown, Ohio, chose cartoons as his specialty. After working for the Walter Lantz Studio in Hollywood, he transferred to Walt Disney in 1939 where he contributed to **Snow White** and **Fantasia.** Onaitis served in the Signal Corps during the war and, since 1950, has been involved in the creation of **Bozo the Clown, Mr. Magoo,** and **Beanie and Cecil.**

His compatriot, THOMAS YAKUTIS, born in 1929, also became a cartoonist. He collaborated in Walt Disney's **Sleeping Beauty** and the recent **Metamorphosis.** For Warner, Yakutis has done **Mr. Magoo, The Road Runner,** and **Pink Panther** cartoons. His latest work, in 1976-77 includes **It's Arbor Day, Charlie Brown** and **That's Some Nightmare, Charlie Brown.** In 1977, Yakutis won an Emmy for **My Mom's Having a Baby.**

PAULIUS JASIUKONIS, born in Lithuania in 1932, now resides in Los Angeles. His interests range from producing his own films with Amber Productions, to doing editing and synchronization and dubbing for others. In 1978, he was a film editor for the TV series **How the West Was Won** and for the following Emmy award-winning films: **LSD, Insight or Insanity; Marijuana;** and **Black and White: Uptight.** He is still deeply involved in films.

The MEKAS brothers, Adolfas and Jonas, are perhaps the most famous Lithuanian filmmakers. Born in Lithuania in the early 20's, they arrived in the U.S. in 1954. With a background in philosophy and literature, they founded **Film Culture Magazine** and participate as film critics in **The Village Voice** and **The Soho Weekly.** Their articles have also appeared in **Sight and Sound, Cahiers du Cinema,** and **Film Quarterly.** Jonas Mekas is currently the director of Cinema Anthology Archive in New York City. This is the only institution in the United States that is dedicated to showing and preserving avant-garde films.

The Mekas brothers gained considerable fame with their cinematographic efforts. Films such as **The Brig, Diaries, Notes and Sketches, Double-barreled Detective Story, Grand Street, Guns of the Trees, Hallelujah the Hills,** and **Silent Journey** have won acclaim here and in Europe. **Hallelujah the Hills** was shown at the Cannes Film Festival and garnered second prize at the festival in Locarno. The brothers, especially Jonas, remain impressive film innovators.

JOHN MILIUS, the distinguished script writer of **Dillinger, Dirty Harry, Jeremiah Johnson,** and **The Wind and the Lion,** is another Lithuanian-American whose involvement with film is expanding into the directorial field. Milius perceives violence as an American trait which, when controlled, is exceptionally stimulating on film. His career bears serious attention.

In 1967, Rev. Algimantas Kezys' concern over the disappearance of so many noteworthy Lithuanian films expressed itself in the creation of the Lithuanian Film Archive in Chicago. Since that memorable day in February, the Archive has become the repository of films dealing with Lithuanian life in the U.S. and elsewhere. ALGIMANTAS KEZYS is already well-known for his photographic work and his films are constantly gaining widening recognition.

The only serious full-length feature film by a Lithuanian that has yet appeared in the U.S. is **Auksinė Žąsis** (The Golden Goose), written, directed, and produced in 1965 by BIRUTĖ PŪKELEVIČIUS. Unfortunately, the significance of this achievement has been marred by unnecessary ranklings over the technical shortcomings inevitable in a seminal work of this nature and scope. This seems to have discouraged any further efforts at this time.

WE NOW TURN to those Lithuanian-Americans whose talents made the work of the writers, directors, and cinematographers accessible and worthwhile: the actors and actresses.

CHARLES BRONSON (Kazys Bucinskis) was born in the coal-mining town of Scooptown, Pennsylvania. He was the eleventh of fifteen children. His father, a Lithuanian immigrant, died in the mines when Charles was only 10. At the age of 16, Charles went down into the mines himself and worked there for four back-breaking years until the onset of World War II "saved" his life. After the war, Charles Bronson moved to California where he took acting and diction lessons at the Pasadena Playhouse and, from 1951, embarked on a career that would make him one of the most popular box-office stars in the world.

KAZ GARAS (Kazimieras Gaižutis) was born in Kaunas, Lithuania, in 1940. The war brought his parents to Watertown, Connecticut in 1949 and he graduated from Connecticut University in 1962. His performances as a dramatic stage actor attracted the attention of talent scout Hal Wall and culminated in a starring role in **The Last Safari** for Paramount in 1967. He also starred in **Love Is a Funny Thing,** a United Artists film directed by Claude Lelouche, and in television series such as **Police Story, Hawaii 5-0, Gunsmoke, Marcus Welby,** and **Ironside.**

LAURENCE HARVEY, born in Lithuania in 1928, emigrated with his parents to Johannesburg, South Africa, in 1934. At the start of World War II, 14-year-old Laurence ran away to join the British navy but his mother managed to trace him and, having informed the authorities of his true age, had her son returned home. But Laurence was persistent, and having reached 15, he eluded his mother's efforts and joined the British infantry. After the war, he enrolled in the Royal Drama Academy and three months later, in 1947, began his film career in England. American film-goers have enjoyed many of his great performances, especially those in **Room at the Top** (1959), **Butterfield 8** (1961), **The Manchurian Candidate** (1963), and **Darling** (1966). Laurence Harvey died of cancer in 1975.

ANN JILLIAN (Jūratė Nausėdas) was born in Cambridge, Massachusetts, and when her parents moved to Los Angeles in 1955, her obvious talents earned her numerous appearances in television commercials. She also appeared in television series such as **Leave it to Beaver** and **The Shirley Temple Show.** During this period, she refined her acting and dancing skills and appeared on the screen for the first time in Walt Disney's 1961 **Babes in Toyland.** A role in **Gypsy,** with Rosalind Russell, was followed by frequent assignments on television: **Kojak, The Partridge Family, Ben Casey,** etc. Ann then returned to the stage and has received recognition for her role with Mickey Rooney in **Sugar Babies.** She can currently be seen on television as a co-star in ABC's comedy series **It's a Living.**

PERHAPS THE best known Lithuanian actress today was born in Montreal, Canada in 1936. After her parents moved to Los Angeles, RUTA LEE attended Hollywood High School, Los Angeles City College, and UCLA. She had always wanted to be an actress and dancer and made her debut television appearance on the **Burns and Allen Show.** Since then, she has appeared in over 700 dramatic productions for television, with periodic escapes into comedy, as in a recent **Fantasy Island** episode. Her film

work includes **Seven Brides for Seven Brothers, Funny Face, Witness for the Prosecution, Operation Eichmann,** and **Sergeants Three.**

Ruta is currently engaged in her other love, musical comedy. She has starred in productions of **Mame, Annie Get Your Gun, South Pacific, Pajama Game, Peter Pan** and **The Unsinkable Molly Brown.** Her portrayal in **The Unsinkable Molly Brown** was characterized by Meredith Wilson, its creator, as "the best Molly of them all."

Ruta has always been an accessible person to her fellow Lithuanian-Americans and her concern for the welfare of others is evident by her active membership in the Thalians and that organization's concern for mentally-retarded children. She has not forgotten the American soldier either as her frequent USO work attests.

Film actor Tom-Tyler—Vincas Markauskas

Kino artistas Tom Tyler - Vinces Markauskas.

Ruta paints in her spare time and her paintings adorn her 30 room home in Hollywood, once the home of Rita Hayworth and Orson Welles.

JACQUES SERNAS was born in Kaunas in 1925 into a very politically active family. His father had been a signatory to Lithuania's Declaration of Independence in 1918, and upon his death, Jacques and his mother moved to Paris. There, Jacques attended French schools, and during the German occupation, he became a member of the French underground. In 1943, he was arrested by the Germans and sent to the concentration camp at Buchenwald where he was to remain until 1945. Jacques returned to Paris in 1946 where he entered into a serious film career. Though his participation was primarily in French and Italian films, he became known to American audiences with his roles in **Helen of Troy** in 1955 and **55 Days at Peking.**

JOANNA SHIMKUS is a Lithuanian-Canadian from Halifax, Nova Scotia. Upon her graduation from high school, she became a model and was invited to work in Paris. Jean-Luc Goddard "discovered" her in a Parisian bistro and persuaded her to appear in **Les Aventuriers.** Her talent brought her roles in **The Virgin and the Gypsy, The Marriage of a Young Stockbroker,** and other films. After an all too brief five-year film career, Joanna withdrew from the public eye, and since 1970, we have had little news of her.

Actress Ann Jillian-Jūratė Nausėda

Kino artistė Ann Jillian - Jūratė Nausėdaitė.

TOM TYLER (Vincas Markauskas) from Port Henry, New York, was a handsome young man when he came to Hollywood in 1924. By 1931, he was firmly established in the western genre with **West of Cheyenne.** His most famous role was as Luke Plummer in John Ford's classic **Stagecoach** in 1939. This was the film that established John Wayne as a star. Tyler also appeared as a character actor in **Gone With the Wind, Brother Orchid, Talk of the Town,** and **The Mummy's Hand.** Though his health started to fail in 1948, Tyler continued acting and had parts in **Red River, Cheyenne, Trail of Robin Hood, The Great Missouri Raid,** and numerous other films. He retired in 1952, with over 130 film appearances to his credit. Tom then moved to Detroit where he died in 1954.

Tom Tyler had another claim to fame: for 14 years, he was the world weight-lifting champion and qualified for the 1928 Olympic Games in Amsterdam.

There are many other Lithuanians in film that are worthy of mention. Unfortunately, the restrictions inherent in an overview of an extensive research effort necessitated omitting them. There also has been a need to summarize here and there where a more extensive treatment would have been preferable. It is fortunate that the accompanying work more than compensates for these shortcomings of the English introduction. All that remains for the American reader who has by now become interested in exploring this field further is to learn Lithuanian.

———————

BERNARD LEVIN ON BALTIC NATIONALISM

". . . The most powerful chemical in the solvent that has for years now been eating away the fabric of the Soviet Empire, and that will in the end bring it crashing down in ruin, is nationalism. Stalin knew that; which is why he massacred Latvians, Lithuanians and Estonians in such numbers, and his successors have known, and still do know, the same truth. Of course, the knowledge will do them no good; the urge to be free is stronger than all the chains and jails and common graves, all the truncheons of Stalin's NKVD, and today's wet-canvas torture in the Soviet Union's madhouses-for-the sane."

Bernard Levin,
"Roll Call on the March to Freedom,"
London *Times,* August 8, 1983

Film artists Richard Benjamin and Joanna Shimkus

Filmų artistė Joanna Shimkutė su partneriu Richard Benjamin.

Christmas 1983

It is a very special pleasure for Nancy and me to extend warmest greetings and best wishes to all of you during this most joyous of holiday seasons.

This festive occasion is celebrated in many different ways. We exchange gifts, attend church services, decorate our homes and Christmas trees, and enjoy a family dinner. But perhaps the tradition that most warms the heart is the sound of Christmas music.

Of all the songs ever sung at Christmastime, the most wonderful of all was the song of exaltation heard by the shepherds while tending their flocks on the night of Christ's birth. An angel of the Lord appeared to them and said:"Fear not: for, behold, I bring you good tidings of great joy which shall be to all people. For unto you is born this day in the city of David a Savior, which is Christ the Lord." Suddenly there was with the angel a multitude of voices praising the Heavenly Father and singing: "Glory to God in the highest, and on earth peace, good will toward men."

Sometimes, in the hustle and bustle of holiday preparations we forget that the true meaning of Christmas was given to us by the angelic host that holy night long ago. Christmas is the commemoration of the birth of the Prince of Peace, Jesus Christ, whose message would truly be one of good tidings and great joy, peace and good will. During this glorious festival let us renew our determination to follow His example.

Won't all of you join with Nancy and me in a prayer for peace and good will. May a feeling of love and cheer fill the hearts of everyone throughout this holiday season and in the coming year.

We hope this Christmas will be especially wonderful and that it will usher in a new year of peace and prosperity.

Ronald Reagan

Soviets Agree to Allow Church Reconstruction in Lithuania

The Soviet Embassy in Washington has confirmed that the Catholic believers of Klaipeda, Lithuania will be allowed to reconstruct and expand the existing Catholic church.

In a letter to the Rev. Robert E. Johnson of Chicago, President of the National Federation of Priests' Councils, Victor P. Gonchar of the Soviet Embassy stated that ''on behalf of the Chairman of the Council for Religious Affairs of the USSR, Mr. Kuroyedov, I would like to inform you that Catholic believers in Klaipeda, Lithuania SSR have now permission to reconstruct and expand the existing Catholic church. Money for this purpose are provided by the state. Besides, Catholic believers are provided with additional buildings for religious purposes.'' (sic)

For over 20 years, the Catholics of Klaipeda have kept up an unremitting campaign for the return of their church, which was confiscated by the state and converted into a philharmonic concert hall.

During the thaw following the death of Stalin, the Catholics of Klaipeda were granted a permit by the Soviet government to construct a new church, the only one built in Lithuania since World War II. The Klaipeda church, dedicated to the Queen of Peace, was built with volunteer labor. Construction was funded by donations from Catholics all over the country. Upon completion of construction, however, the church was confiscated in 1961 under direct order of Nikita Khrushchev.

Since then, the believers of Klaipeda have been petitioning for the return of their church. In 1979, a petition signed by an unprecedented 148,149 was presented to the Soviet authorities.

Sr. Ann Gillen of the Interreligious Task Force on *Soviet Jewry* is spearheading a petition campaign in the United States on behalf of the Klaipeda church. ''Persons of all faiths and ethnic backgrounds are joining in. We hope that our efforts will enable the Lithuanian Catholics of Klaipeda to celebrate the 600th anniversary of Lithuania's conversion in 1987 in their own chrch,'' says Sr. Ann. ''In this era of heightened peace initiatives, I am reminded of a statement made by Pope Paul VI. He once said that true peace could only be achieved by working for justice. The expulsion of Lithuanian Catholics from their own church is an act of grave injustice, which must be rectified.''

''Popular pressure in the form of petitions in Lithuania seems to have persuaded Moscow to at least acknowledge the problem, which is a victory in itself,'' says Father Casimir Pugevičius, Executive Director of Lithuanian Catholic Religious Aid in Brooklyn. ''Whether or not the Soviets keep their word, of course, is a different matter. Kuroyedov made the same promise to a delegation of Lithuanian believers from Klaipeda two years ago, but to date nothing has been done. Now that it's on the record here, our attention in the West is instrumental in securing redress for the Lithuanian Catholics of Klaipeda,'' he concluded.

Send Christmas Greetings to a Lithuanian Prisoner of Conscience

Prisoner: VIKTORAS PETKUS

BACKGROUND: Born December 30, 1929. First arrested in 1947 for his participation in the Catholic youth association ''Ateitis'' and again in 1957 for distributing anti-Soviet literature. As a Lithuanian literature specialist, he was barred from working in his profession due to his two prison terms on political charges. He was arrested a third time in 1977 for his activities in the Lithuanian Helsinki Group. A sentence of 3 years prison, 7 years special regime camp and 5 years exile was passed on July 13, 1978.

In a 1982 letter, Viktoras Petkus writes from labor camp:

''On August 23, the sum of years I have spent in prison will be round and solid — 20. In 20 years I have spent in houses of detention, I have never seen a fellow countryman who did not celebrate Christmas or Easter. Of course, at Christmas we had no tree, but on the table we had a beautifully ornamented tree clipped from the 'Horticulture' magazine. The 'šližikai' I made from cut-up dried bagel, and there was a white 'plotkelė'.

(Trans. Note — elements of the traditional Lithuanian Christmas Eve supper).''

Camp address: 618263, Permskaya obl., Chusovkoy r-n, pos. Kuchino, uchr. VS-389/36-1

Prisoner: FATHER ALFONSAS SVARINSKAS

BACKGROUND: Born January 21, 1925. In 1946, while still a theology student, he received a 10 year sentence. Ordained a priest in 1954, by a fellow prisoner, the Lithuanian Bishop Ramanauskas. Upon his return from the camps in 1956 he took up his ministry by organizing processions, renovating churches and teaching youth. Rearrested in 1958 and sentenced to a further 6 years. His third arrest came on January 26, 1983 when he was charged with anti-state activities. In 1978 Fr. Svarinskas with four other Lithuanian priests founded a Catholic Committee for the Defense of Believers' Rights. On May 6, 1983, he was sentenced to 7 years strict regime camp and 3 years exile.

Fr. Svarinskas gave his own defense speech at his trial:

''You won't have to try me anymore . . . I don't expect to survive through the whole term of imprisonment. Are you afraid of me? Will I destroy tanks with my empty hands? You've taken away even my rosary beads. I've been imprisoned since January 26, while the people, who see my righteousness are assembling in the street, where they are being hounded and taken into the forests . . .''

Camp address: 618263, Permskaya obl., Chusovskoy r-n, pos. Kuchino, uchr. VS-389/36

Prisoner: ANTANAS TERLECKAS

BACKGROUND: Born February 9, 1928. Previous arrests — 1945, 1957-1961, 1973-1974 — on charges of anti-Soviet activity. An economist and historian by profession, Terleckas was constantly threatened and interrogated by the KGB for his outspokenness. Nevertheless, he continued to sign petitions and to campaign for the release of prisoners of conscience. He was arrested in Vilnius on October 30, 1979 for underground publishing activity, particularly his alleged involvement with the samizdat ''Vytis.'' Sentenced on September 19, 1980 to 3 years strict regime camp and 5 years exile. Terleckas has refused to renounce his convictions despite the cruel psychological and physical persecution meted out to him in labor camp and exile.

Terleckas' trip to labor camp from Vilnius was a grueling 50-day odyssey by train in sub-human living conditions. He writes of the experience:

''Imagine me amidst 60 smoking bandits, who spend the entire day making tea (instead of wood, they burn other materials, mainly clothes). One would not usually be able to withstand that steam bath for long, because there is absolutely no ventilation. The human metabolism works wonders — it adjusts to everything.''

Exile address: 686410. Magadanskaya obl., Omsukchansky r-n, pos. Industrialny, ul. Sportivnaya, 5, kv. 17

Wife's address: Elena Terleckienė, 232016, Vilnius, Nemenčinės plentas, 68.

Prisoner: POVILAS PEČELIŪNAS

BACKGORUND: Born May 17, 1928. The Lithuanian language and literature teacher was dismissed from his position at Vilnius Night Middle School No. 14 for ''amoral conduct.'' He came under the scrutiny of Soviet officials for allegedly writing articles critical of the regime in the underground journal ''Perspectives.'' He was arrested on January 9, 1980 on charges of also editing ''Alma Mater,'' a samizdat publication for University of Vilnius students. Pečeliūnas was sentenced on December 22, 1980 in Vilnius to 3 years strict regime camp and 5 years exile.

Letter of May 1981 from Povilas Pečeliūnas:

''Many wish me fortitude. I repeat: there is enough . . . The words I myself quoted from the Holy Scriptures live in my heart: 'The truth shall make you free.' I said them publicly, I say them to you also. I am free in truth! That is the source of fortitude.''

Exile address: 626806, Tyumenskaya obl., Xanti-Manciyskiy nac. okrug., Berezovskii r-n, poc. Igrim, ul. Entuziastov, 16, kv. 13

Wife's address: Danutė Pečeliūnienė, 232042, Vilnius, F. Žemaičio, 1-100

Prepared by
LITHUANIAN INFORMATION CENTER
351 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

★ ★ ★

Guidelines for Corresponding With Lithuanian Prisoners of Conscience and Their Families

1. Write regularly.
2. Letters can be written in any language: Lithuanian, English, etc. In your first letter, ask which language is preferred.
3. Letters should convey personal greetings and messages of good-will. Discuss day-to-day activities and topics of mutual interest, such as occupation, hobbies, friends. Send photographs of your family, printing each person's name and date of birth on the back. Number your letters, Letter #1, #2, etc. Date your letters also.
4. Inquire about birthdays, anniversaries, etc. and send cards to celebrate these events. Cards should also be sent for the religious holidays such as Christmas, Easter.
5. In general, letters should not be political. Mention no group affiliation.
6. Soviet postal regulations prohibit the enclosure of the following items destined for the USSR: postage stamps, Soviet currency, recording tapes, medicines, vitamins, chewing gum, thread, motion picture film.
7. For addressing the envelope, use the following procedure:
   USSR
   Name of Republic &Lithuania, etc.)
   Name of City and zip code, if known
   Street Address: Name, number and apartment number
   Name of Person, last name first

Sending the Letters

Letters to prisoners and their families should be sent via registered air mail with an air mail advice of delivery card (return receipt) requested. At the time of posting, you will receive a receipt which should be kept. Air mail postage is 40c per ⅔ ounce. The registry fee of $3.25 carries with it an indemnity of $25.50. As the postal regulation points out, you are entitled to the indemnity if the letter is lost regardless of the value, or lack of value, of the contents. The return receipt costs 60c air mail, and is returned to the sender signed by the addressee, upon receipt of the letter by the addressee. Therefore, a ½ ounce regular air mail letter will cost $4.25.

Follow Up

1. If, within 30 days, neither the return receipt nor the letter (with a stamp indicating the reason for non-delivery) is returned, form #542 ''Inquiry About a Registered Article'' should be filed at the local post office. If, in response to the inquiry, the Postal Service indicates that the letter has not been accounted for, you are entitled to the full indemnity and should file form #2855 ''Application for Indemnity'' to receive it. If no answer is received to the inquiry within six months of filing, file form #2855 for indemnity anyway.
2. Be sure to answer all letters received from Lithuanian prisoners and their families promptly. If no response is forthcoming, continue to write, since your first letter might not be delivered.
3. If, in the course of correspondence, requests are received for material or financial assistance, before answering please check with Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, tel. (212) 647-2434, for help in evaluating the situation at that time.
4. To help the Lithuanian Information Center document the flow of mail to Lithuanian prisoners and their families, send returned letters or receipts and the replies to inquiries by postal authorities to LIC. Copies of letters of more than routine interest should be forwarded to the LIC office.

Postal regulations above apply to United States mail.

BOOKS ON LITHUANIAN HISTORY IN ENGLISH

Land of Crosses—The Stuggle for Religious Freedom in Lithuania, 1939-1978, by Michael Bourdeaux. 325 pgs., soft cover. $8.75 plus $1.50 postage and handling charge. Obtainable at:

LITHUANIAN DAYS PUBLISHERS
4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, CA 90029
Tel. 664-2919

A wealth of reading for just $20.00 a year. That's what you get as a subscriber to Lithuanian Days magazine.

Walt Whitman Award Winner

POET PETROSKY

Experiences the Need to Search for Roots

Many Lithuanian American families treasure heaps of faded wedding pictures of grandparents and unidentifiable relatives, cached in crumbling albums or packed in musty attics. On rainy days, grandchildren savor the photographs and sometimes experience either pangs of nostalgia or that ache to have known the people in the picture better.

Anthony Petrosky, a young poet from the farms and mining towns of Pennsylvania, shares such experiences with us in his recently published volume of poetry to which he gives his grandfather's name *Jurgis Petraskas* (Louisiana State University Press). The book has won the 1982 Walt Whitman Award of the Academy of American Poets.

Jurgis Petraskas was a Lithuanian immigrant, strong and determined, "with fireflies in his head." We see him, "the workers' angel," organizing the first miners' strike in Exeter, Pennsylvania, and we sense that he, like so many immigrants in those days, was a man of unfulfilled potentialities:

Old man Petraskas worked the mines
until he died and refused to let his sons
do the same. They worked the stills,
delivering what finally saved them,
the whiskey.

Jurgis' wife Victoria was a strong woman, endearing and unforgettable with her fine art of "slaughtering chickens." The poet, describing the first day of spring at the cabin, writes:

It reminds me of the house my grandmother loved
always damp and warm from the coal stove,
and the irreducible security she gave it.

He describes his mother and father with less assurance, as though they were distant and he myopic:

My father worked the mills
in dingy towns like this
while my mother grew sad
in the gray days.

The father worked on an assembly line in a shed "that stretches for acres"; he stood on concrete all day long, with the noise from the machines "vibrating through him." At home he brooded and would not "let anyone near him." The sister left home and that was when the mother "lost hold of herself." ". . . we are strangers . . ." "while my father argues with the past."

The oppressive economic atmosphere which has marred these people's lives and stunted the growth of their innate powers extends into the poet's life and weighs heavily with the longing to have known his people more fully. He writes poetry about them compulsively and obsessively, as though he were searching for some unknown source of release.

Jurgis Petraskas

Some reviewers of this book will point out that it is a bit of Americana, a welcome but hardly innovative addition to the Edgar Lee Masters Spoon River tradition. Trend-watching reviewers will commend the deceptive simplicity and poignant ironies of the poetry.

The absence of obscurity and metaphorical clutter is heart-warming, like the sight of worn old workshoes lying in the corner of an old fashioned kitchen. There will be other reviewers, undoubtedly, who will question the poet's belated longing to understand his people. To understand with empathy he would need to gain insight into the Lithuanian culture which Jurgis and Victoria Petraskas brought with them to the United States. He would need to know the history of Lithuanians and Poles, both in Europe and in America, as well as the social process by which the Lithuanian surname of Petraskas became Petrosky.

At a recent *Santara-Šviesa* convention of academics in Sodus, Michigan, where Anthony Petrosky spoke and read his poetry, he admitted that he knows next to nothing about his Lithuanian heritage. He declared that he is simply writing "political" poetry.

If he were aware of Lithuanian-Polish history with its far-reaching network of tensions which caused his Aunt Darya to stop speaking to hin because he married a Polish girl, he probably would not have written the cruel poem about her.

The family of Jurgis Petraskas has suffered for lack of inter-family communication which Petrosky implies is the result of American big business. No mill nor mine could hurt Aunt Darya the way his poem is bound to hurt her. What is wrong here is the progressive, generation-by-generation alienation of roots.

Anthony Petrosky seems to sense the inadequacy within himself when he writes: "I remember my father rowing the old wooden boat so steadily from one shore to the other. I shut the day out and think only of him, like a boy oblivious to everything but his dreams and the tiny disassembled motor in his pocket."

If he ever gets that motor together, he will write even better poetry than this small volume contains.

—Demie Jonaitis

(From BRIDGES, November 1983)

LITHUANIA

is situated at the southern end of the eastern coast of the Baltic Sea, right at the European continent's geographic center. It emerged as a unified state in the early decades of the 13th century and became internationally recognized as the Kingdom of Lithuania in 1251 A.D.

After centuries of vast expansion eastward and southward, in 1569 Lithuania became a partner in the Polish-Lithuanian Commonwealth, which lasted till 1795 when it was partitioned between Austria, Prussia and Russia. Lithuania fell under the Russian rule.

Lithuania succeeded in re-establishing its independence in 1918, at the end of World War I, but was occupied again in 1940 by the armed forces of Russia, now known as the Soviet Union. It has been held in Soviet bondage since then.

Population as provisionally estimated for January 1, 1979 — 3,399,000 — as estimated in the same area on January 1, 1939 — 3,215,000.

Is your subscription running out? Please renew it now. Don't miss a single issue.

Here's a Connecticut license that might be of interest. Vilija is the name of the car's owner. The young lady standing on the left is Vilija Vaikutis. With her is her mother.

Juozas Bulevičius prisiuntė Vilijos Vaikutytės Connecticut Valstijos automobilio leidimo lentelės fotografiją. Priekyje stovi Vilija (kairėje) ir jos motina (dešinėje).

Youth Lights the Torches to Freedom

In a 24-hour Vigil in Concord, N.H., first generation Americans stood in front of the State House reading the names of people deported from Estonia, Latvia and Lithuania by communists.

Below the gold dome with its gold eagle, beyond the statue of Daniel Webster and the replica of the Liberty Bell, before the wall with names of Concord's war dead, they read the names all day and all night.

"Balys Veta, Antanas Veteikis, Petras Veteikis, Sofija Vyčienė, Povilas Vičiulis . . ."

And on. And on.

The young people who have been in front of the State House with their flags, their candles and a cross made of birch branches since 3 p.m. are first generation Americans from around the country. Their parents come from Estonia, Latvia, and Lithuania, and they are here for the second Baltic Youth Conference at the Latvian Summer Camp in Bradford.

Newlyweds Natalija Latoža with Edmund Stukas, Cicero, Illinos.

Naujavedžiai Natalija Latožaitė su Edmundu Stuku, Cicero, Illinois.

The names they will continue to recite until 3 p.m. the next day are the names of people the Soviet Union deported from the Baltic nations and sent to slave camps between 1940 and 1950. The Soviet Union annexed the small countries in 1940 and deported anyone it considered a threat.

For some of the young people outside the State House, the names on the list are the names of grandparents.

Karlis Cerbulis, one of the conference organizers, said about 600,000 people roughly 10 percent of the population of the three nations were deported, among them his grandfather and grandmother.

"The thing is that conditions haven't changed. What happened in the 1940s except for deportations, is still happening now."

Cerbulis said the vigil was only one part of the conference, which aims to bring together youth from the three nations to share their culture and political experiences.

Toward the end of the conference, they plan to consider what they can do politically to encourage the self-determination of nations within the Soviet Union.

(From BRIDGES, November 1983)

PLEASE SUPPORT THE CAUSE OF LITHUANIA'S LIBERATION

We come to you once again, asking you to contribute to the work of the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania (VYRIAUSIAS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS — VLIK). We are free; the people of Lithuania are not; they depend on us for help.

The work of the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania is expanding, as new ways of helping the Lithuanian cause arise. This past year the Supreme Committee acquitted itself well in the Parliament of Europe, where a resolution was passed denouncing the illegal incorporation of the Baltic states into the Union of Soviet Socialist Republics.

The Supreme Committee was also represented at the congress of the World Anti-Communist League. It has resumed publication of the ELTA NEWS BULLETIN in German, etc.

For 33 years, the ELTA news bulletins have been published in English (1500 circulation), Italian (1000), French (750), German, Portuguese, Spanish and Lithuanian. It is sent to members of governments and administrations, members of Congress and Parliaments, libraries, news outlets, etc., in the United States, England, Europe, Africa, South America and even China.

Interest in the ELTA bulletin service is noticeably growing, the readership is increasing, and it is quoted widely in the press.The bulletin is mailed to all supporters of the Lithuanian National Foundation — 3500 copies in the Lithuanian edition, which lists all donors.

For many years, the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania has been subsidizing the short-wave broadcasts of Vatican Radio, Radio Rome, and other services to occupied Lithuania. It publishes books and otherwise informs the public.

We are happy to report that the activities of the Supreme Committee are expanding and information of Lithuania is spreading ever more broadly throughout the free world. This, however, means greatly growing expenses.

We invite you to join us in increasing our support so that the cause of Lithuania would not be forgotten, and that the conscience of the world would be constantly prodded until Lithuania is free again.

In writing your will, please include the Lithuanian National Foundation. All money goes to finance the work of liberating Lithuania. Your donation to the Lithuanian National Foundation, Inc. is tax exempt.

Thank you in advance for your contribution!

THE LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION
345 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Montreal Lithuanian Youth Ensemble "Gintaras"

Montreal Lithuanian Youth Ensemble "Gintaras" is comprised of 70 young Lithuanians between nine and 20 years of age. The director of the Ensemble is Rasa Lukosevičius who also teaches folk dances (Mrs. Ina Kličius prepares the songs, Mr. Algis Lapinas is instructor of the musicians and Mr. Andrius Lapinas is responsible for preparation of young musicians). Mr. Zigmas Lapinas, founder of the Ensemble and director emeritus, arranges the Lithuanian folk music.

The orchestra of Lithuanian folk-instruments is the only one existing on the North American continent. It is comprised of woodwind instruments — "beržiniai trimitai," "rageliai," birbynės," "skudučiai," "lumzdeliai," string instruments — "kankles" and wooden percussion — "skrabalai" and "tabalai."

Lithuanian folk dances are varied in character: fast and energetic, dreamy and lyrical, subtle and joyful. Often the dances consist of two parts: the first slow part portrays some work movement (picking of flax, the cutting of rye, milling, etc.) the second part is usually fast, depicting merriment after a hard day's work.

Girls' dances portray the flight of swallows to distant lands or bidding farewell to a loved one departing to defend his country, the dance of the bride-to-be and all her maidens on the night prior to the wedding. The Ensemble's program is comprised of many dances, songs and Lithuanian folk music.

WHEN WE CELEBRATED "ALL SAINTS"

By Dalia Bulvičius

Among the countless memories of independent Lithuania that I treasure, is the commemoration of *Velinės* and *Visų Šventųjų* (All Saints and All Souls). Holding a lit candle, I was taken by hand by my mother to the nearby cemetery. This was an awesome visit for any three-year-old — a dark, dreary place filled with thousands of flickering candles and the voice of the priest intoning prayers for the dead, after which the *Dies irae* resounded throughout the still night. I envisioned ghosts behind every tree who were ready to drag me to kingdom come any minute. (This, thanks to the vivid imagination of one of my nursemaids.)

Customs have their basis in spectacular and unnatural phenomenon. When man prays and offers up sacrifices, he expects to be granted favors from the gods. Although man knows from experience that his prayers are not always answered, he uses different means to reach his goals — by witchcraft or magic. Man believes that, by working in a certain manner, he will force the unnatural powers to do his bidding. Lithuanian folklore abounds in these traditions.

Old people still relate how in the last century, meetings were held on All Saints Day in the cemetery. The whole family came, led by the oldest member. At the graves of the relatives, the patriarch of the clan called all the different dead persons by name into the four directions of the wind. Food was placed on the graves of loved ones, especially children. If the food was eaten (usually by vagabonds and gypsies) there was great rejoicing.

People in some regions of Lithuania believed that dead souls held a "midnight mass" in the parish church. However, woe to the living who are found in church that night. The souls will pursue them and tear them to pieces. It is best to stay home so as not to disturb the souls. Even the animals are kept in the barns during this time. The people do not sing or dance. They do not even sleep; all their time is spent in prayer. A child born on All Souls Day is considered a seer. He will have a hard life and must beware of souls since they want to steal the gift from him.

Souls are fed on various occasions: first shortly after death at the memorial dinner, then on Christmas Eve, then at breakfast on Easter morning, after which eggs are placed on graves of children. If it rains on that day — many people will die that year. If there are still leaves on trees — there will be a plague.

In Lithuania people look forward to holidays, not only because on these days one was free from his everyday chores, but also because holidays provided variety and that is the spice of life.

(From BRIDGES, November 1983)

Young Lithuanians React to Arrests and Trials

The reaction of young Lithuanian Catholics to the sentencing of the Rev. A. Svarinskas and the arrest of the Rev. S. Tamkevičius is described in the following excerpt from the underground periodical **Lietuvos Ateitis** *(Lithuania's Future, No. 6, 1983).*

"We have lost two dear priests . . . the Rev. Alf. Svarinskas and the Rev. S. Tamkevičius . . . We, young Lithuanian religious believers, certainly understand better than anybody else what the loss of these . . . priests means for Lithuania. We have received from them so much support, spiritual encouragement, good advice. How many times have they defended us from the spiritual violence organized by the atheists.

". . . Let facts speak for themselves: young people, even children, unafraid of anything, are zealously collecting signatures under statements asking for the freeing of these priests. Their courage often astounds even older people, and sometimes priests; although during the days of the trial the whole Lenin Avenue was swarming with KGB agents and militiamen, young people were not afraid to express their solidarity with the defendant, the Rev. A. Svarinskas, by gathering at the court building. Several of them had to pay for that by forfeiting their university diploma or by having to leave high school; some had to spend 5-10 days in the militia cellars and to pay a fine.

"Here is what most young believers think today. N., who is now doing his stint in the army, writes a letter to his friend: 'Isn't it yet clear to you what has to be done?! Drop the institute, leave your career and your cozy position to others . . . Two priests have been arrested, and that means that two are missing — I and you! Hurry up and make up your mind. It's not good food and sleep we need now, but to fight. Do understand! . . .'

"A young woman, who has been fired from a scientific institution, is asked — what now, what will you do? Her answer is very calm: 'Nothing. It's even better this way — I'll have more time and nothing to lose'."

". . . The recent events have not frightened the young people, but have rather encouraged them, have inflamed their hearts with the fire of sacrifice and resolve, and we must hope that, with the blessing of God, new Svarinskases, new Tamkevičiuses, new beacons of the Nation and of the Church will arise."

(from ELTA, September, 1983)

———————

"The Baltic Countries: God That Cannot Be Expelled"

"Three small nations — Lithuania, Latvia, Estonia — have disappeared from the map of states already 43 years ago. But their soul has remained Christian, despite all the pressures and constraints by official atheism, the agent of persecution.

"Lithuania is a giant Camargue, twice as large as Belgium . . . Even more than Poland, it is a martyr country. This nation, neither Slavic nor Germanic, which speaks one of the most ancient languages of Europe, is Catholic and occidental. Once it was a great power . . .

". . . The return of the Red Army to Lithuania in July 1944 . . . has brought terrible reprisals . . . an ethnocide of which still too little has been said. An intensive campaign of russification is directed against the country's language and religion. The resistance does not disband. But at what price!

"This nation and this church do not want to die . . . The reestablishment of the (Lithuanian) hierarchy and of the contact (with the Vatican) constitutes an important progress. But the objectives of the USSR — extinction of the Lithuanian identity and of its religion — have not changed . . ."

Rene Laurentin,
France Catholique-Ecclesia,
May 27, 1983

———————

Alexander J. Aleksis

The Lithuanian community of Waterbury, Conn. — in fact of the entire nation — has lost one of its most ardent supporters in the death of Professor Alexander J. Aleksis, who died Oct. 31, 1983, at the age of 97.

Professor Aleksis was a distinguished member of just about every Lithuanian organization in the city. He was known for his constant battle for a free Lithuania throughout the country and was honored by many organizations for his dedicated service to his people.

For virtually his entire adult life he composed and conducted music with a Lithuanian theme, whether it be patriotic or folk songs. Many of his compositions have been printed and are in use in Lithuanian circles throughout the United States.

He attended conventions of all Lithuanian organizations and had a reputation of dedication to freedom among all descendants of his native land.

Professor Aleksis gave concerts in many parts of the country, often writing the score for choral groups to avoid printing costs.

The Lithuanian community in particular will sorely miss him.

(Waterbury Republican—11/2/83)

****

DENNIS PETRAS

Broker Associate

c/o Whitehouse Property

23067 Ventura Blvd. Woodland Hills, Ca 91367

Phone (213) 999-3100 Res. Phone (213) 883-2877

****

GARBĖS PRENUMERATOS

Irena, A. Aižinai, Chicago, IL
Rasa Andrews, Vacaville, CA
P. Aras, Santa Monica, CA
Br. Aušrotas, Juno Beach, FL
V. F. Backus, San Gabriel, CA
Rev. Dr. Bačinskas, Australija
J. Bagdonas, Woodhaven,N.Y.
G. Balanda, Warren, MI
Ed. Balceris, Sta. Monica, CA
Inž. Peter Beltran,
L. Baltrėnas, Los Angeles, CA
V. Barkus, Omaha, Nebraska
V. Beleckas, Sunny Hills, FL
John W. Bernotavicz
Dr. K. C. Bobelis, St. Petersburg, FL
Juozas Briedis, West Bloomfield, MI
R. A. Bužėnas, Los Angeles, CA
Inž. V. Čekanauskas, garbės konsulas, Los Angeles, CA
Rev. V. M. Cucuras, Providence, RI
John Čiurionis, PA
A. Daukantas, Santa Monica, CA
Stasys Daugėla, Santa Monica, CA
Vysk. A. Deksnys, Vokietija
Dr. A. M. Devenis, Long Beach, CA
Inž.Algis, Didžiulis, Bogota, Colombia
A. Dičius, Santa Monica, CA
Vincas Dovydaitis, San Clemente, CA
Rev. A. Dranginis, Baltimore, MD
P. Duda, Chicago, IL
J. Dženkaitis, Glendale, CA
East Cambridge Branch Library, MA
A. Galdikas, Brentwood, CA
P. Gauronskas, Santa Monica, CA
Inž. Br. Galinis, Norwell, MA
J. Girevičius, Ont., Canada
P. Gruodis, Chicago, IL
Paul Gylys, Olympia, WA
Inž. Algis Jonynas, Pacific Palisades, CA
E. ir L, Jarašūnai, Santa Monica, CA
A. Jakštas, Australija
R. Janowska, Norristown, PA
E. Jonušas, Omaha, Nebraska
P. Karosas, New Britain, CT
Kazys Karuža, Los Angeles, CA
H. V. Kulber, Brooklyn, NY
Dr. Šarūnas Karuža, Los Angeles, CA
St. Keterauskas, Los Angeles, CA
Mrs. Isab. Kirk, San Leandro, CA
Dr. Alf. Kontvis. CA
Msgr, J. Kučingis, Los Angeles, CA
S. ir J. Kvečas, Santa Monica, CA
J. Levickas, Palos Park, IL
G.T. Levinskas, Creke Casur, MD
M. Lietuvnikas, Orlando, FL
Dr. V. McCleris, Livonia, MI
F. Masaitis, La Mirada, CA
B. Maskeliūnas, Toronto, Canada
Inž. Vacl. Mažeika, Park Ridge, IL
Inž. A. ir L. Mažeikos, Marina del Rey, CA
A, Mažulis, Santa Monica, CA
Ign. Medziukas, Los Angeles, CA
Dr. V. Mileris, Livonia, PA
A. Milius, Santa Monica. CA
A. Mingėla, Hamilton, Canada
A. Musteikis, Fallon, NE
M.L. Namikai, M.D., Glendora, CA
A. Naudžiūnas, Boston, MA
G. Okunis, Flushing, NY
Kun. Th. Palis, Pittsburg, CA
Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA
Vladas Pažiura, Anaheim, CA
F. Petrauskas, Syracuse, NY
J. Petrikonis M.D., Woodbine, IA
J. Petronis, Los Angeles, CA
E. Pikelis, Chicago, IL
P. Pranis, Vista, CA
Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, NY
RFE-RL, Inc., NY
Inž. Juoz. Rasys, Cambridge, MA
Rev. Dr. P. Ragažinskas, Central, NM
G. W. Radvenis, 1326 McCollum St., Los Angeles, CA
Kun. V. Radvina, Clover Valley, CA
A. Rugys, Lantana, FL
Inž. A. J. Rudis, Blue Island, IL
V. Raulinaitis, M.D., Santa Monica, CA
K. R. Razauskas, Dearborn Heights, MI
J. V. Roland, San Francisco, CA
Kun. Paul Sabulis, Waterbury, CT
O. C. Šadeika, Farmington Hills, MI
Peter Sakas, Los Angeles, CA
J. B. Sabal, Cleveland, OH
M. Šarauskas, Winnipeg, Canada
Wm. R. Savage, Reno, NV
C. M. Shimkus, W. Hartford, CT
A. Sinkys, Santa Monica, CA
E. ir. J. Sinkiai, Santa Monica, CA
Dr. J. Skirgaudas, La Jolla, CA
Dr. V. Skirgaila, Rancho Palos Verdes. CA
Dr. Paul Švarcas, Mascoutah, IL
Rev. E. Statkus, Grand Rapids, MI
S. Šližys, Dearborn Heights, MI
Dr. D. Surantas, Rockford, IL
J. Švedas, Cicero, IL
Inž. J. Talandis
V. TamoŠiūnas, Detroit, Mi
B. Tiskus, Collinsville, Il
K. Trečiokas, NJ
J. Truškauskas, Los Angeles, CA
Rev. I. Urbonas, Gary, IN
V. Urbonas, St. Petersburg Beach, FL
Inž, V. Vidugiris, Palos Verdes, CA
V. Urbaitis, Mayfield Heights, OH
A. Vakselis, Richmond Hills, NY
Dr. Valiska, Montreal, Canada
Dr. J. K. Valiūnas, New Rochelle, NY
Juozas Vitėnas, Washington, D.C.

★

AUKOS

Auka po $25—
J. V. Dovydaitis

Aukos po $10—

V. P. Janušonis

Aukos po $5—

J. Rastapkevičius, F. Collins, J. P. Vaičaitis, E. Sabalis

Labai ačiu už parėmimą L.D. žurnalo.
A. Skirius, leidėjas

———————

Ar skaitote ''Lietuvių Dienų'' iliustruotą žurnalą? Prenumeratos kaina metams $20.00. Adresas—4364 Sunset Blvd. Los Angeles, CA 90029. Telefonas (213) 664-2919.

———————

****

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR

PIERCE and HAMROCK MORTUARY

''Serving Lithuanian People for 50 Years''

921 VENICE BLVD., L.A. CALIF. 90015
Phones: 749-6091 749-9231

****

****

GLOBE PARCEL SERVICE

2841 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90026 Tel. 413-0177

Savininkai — *Bronislava Viksman ir Sofija Ayzenberg*

Siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus
Be jūsų atneštų daiktų, čia rasite didelį pasirinkimą ir gana pigiai tokių prekių, kurios turi geriausią vertę Lietuvoje
DAUG VIETOS MAŠINŲ PASISTATYMUI. APLANKYKITE MUS
Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val.p.p. Sekmadieniais uždaryta
Taip pat paruošiami kvietimai giminėms iš Lietuvos

****

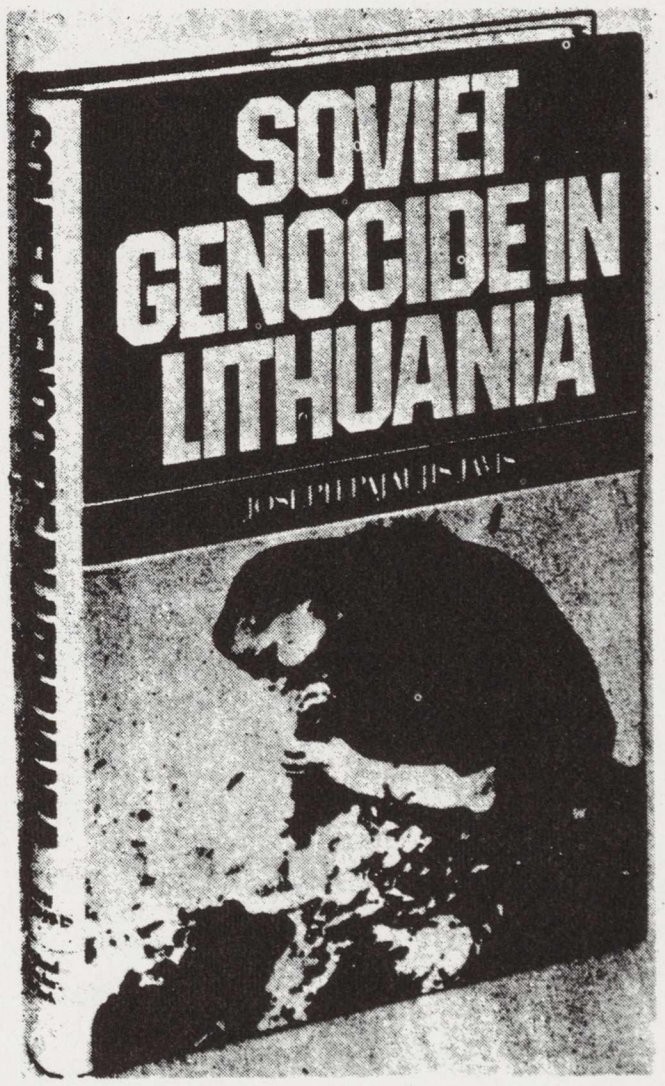

***Soviet Genocide in Lithuania*, by Joseph Pajaujis Javis, Ph.D. Manyland Books, Inc., New York, 1980, 246 p. $12.00 postpaid.**

"Sphere of influence" has been and is the name of the game in international affairs. One method is the threat of or the perpetration of genocide. The latter method has been a tactic of the Soviet Union against the previously independent country of Lithuania since 1940. . . . This volume is . . . good enough to make your blood boil."

—*Best Sellers:* The monthly book review, September 1981

"Dr. Pajaujis-Javis was a prominent Lithuanian politician and a member of its parliament long before the Soviet take-over, and fortunately managed to escape to the United States . . . His book . . . is a carefully researched and meticulously documented account of Soviet atrocities in his native land . . . In his accounts of the lives of Lithuanian deportees in the Russian forced-labor camps, he has given us what is undoubtedly the most graphic and detailed pictures of these places outside Solzhenitsyn's volumes of *The Gulag Archipelago*.

—*The Catholic Review*. Baltimore, July 17, 1981

This book is available by writing to this publication, or to:

Lithuanian National Foundation, Inc.
P.O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

LIETUVIŲ DIENOS
Žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N.Y. — "Darbininko" adm-ja
So Boston, Mass. — S. Minkus
Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis
"Gifts International," "Parama"
"Marginiai"
Cleveland, Ohio — J. Zilionis
Detroit, Mich. — St. Anthony's Parish Library
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas
Putnam, Conn. — Immaculate Conception Convent
Rochester, N.Y. — A. Sabalis
Waterbury, Conn. — "Spauda"
Woodhaven, N.Y. — "Romuva"

AUSTRALIJOJE

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius
Melbourne-St. Kilda — F. Sodaitis
Glen Osmond, S. A.
Mirren, S.A. — J. Rupinskas

KANADOJE

London, Ont. — A. Puteris
Toronto, Ont. — V. Aušrotas, A. Kuolas, St. Prakapas
Montreal, Que. — J. Šiaučiulis (Parish Library)

AMERIKOS BALSAS
(VOICE OF AMERICA)

Rytinė laida 6 val. 15 min. ryto Lietuvos laiku (10:15 vakaro Vašingtone) 31, 38, 42 ir 49 metrų bangomis.
Pirmoji vakarinė laida 18 val, vakaro Lietuvos laiku (10 val ryto Vašingtone) 20, 25 ir 31 metrų bangomis.
Antroji vakarinė laida 20 val. vakaro Lietuvos laiku (12 val. vidurdienį Vašingtone) 14, 15, 20 ir 25 metrų bangomis.
Šie laikai **vasaros** metu. **Žiemos** metu tiek Lietuvoje, tiek Vašingtone reikia laikrodį atsukti vieną valandą.

VOICE OF AMERICA
Lithuanian Service
Washington, D.C. 20547

THE BATTLE OF GRUNWALD

* *

Liberal English translation with prologue and epilogue by J. J. Bielskis. From the adapted version of the original in Russian by Ivan K. Sokolnikov. An historical novel of the Battle in 1410 with the Teutonic Knights. 160 pp. and XXXI footnotes. Los Angeles, 1963.
Price—$3.00 Hard Cover $4.00
plus $1.00 postage

* *

LIETUVIŲ DIENOS
4364 Sunset Blvd.
Los Angeles, CA 90029
(213) 664-2919

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

LOS ANGELES, CALIF.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES
Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 12:30-1:00 p.p.

Kleva Rūta Vidžiūnienė, pirmininkė

Programų Koordinatorius
HENRIKAS BAJALIS
207 N. Windsor Blvd.
Los Angeles, CA 90004
Tel.: (213) 467-6467

BALTIMORE, MD.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"
Girdima Marylande ir Washinton, D.C.
Sekmadieniais 10-11 val. ryto per AM radijo stotį WITH—123
Programos vedėjai: **Albertas Juškus**
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, MD 21210
Tel.: 366-45l5
Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.
Baltimore, MD 21227 Tel.: 242-1779

BOSTON, MASS.

Lietuvių Radijo Valanda
LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais
9:-10:00 ryto iš WCAV-FM 98
12:10-1:00 val. 1460 AM iš WBET
Petras Viščinis, vedėjas
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: (617) 586-7209

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA
Seniausia liet. radijo programa Naujoje Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m. vedama **Stepono ir Valentinos Minkų**
girdima sekmadieniais 8:00 iki 8:45 ryto
Boston, Mass.—WLYN—1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
Taipgi pas mus gaunamas "L.D." žurnalas, ir didelis pasirinkimas lietuviškų knygų, plokštelių ir lietuviškų suvenirų.
502 E. Broadway, So. Boston, MA 02127
Telefonas: 268-0489

CHICAGO, ILL.

Sophie Barcus Radijo Šeima
7 Programos savaitėje
šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 val ryto iki 9:30 val. ryto
Visos programos iš WOPA 1490 kc AM
Programos vedėja Aldona Daukus-Barcus
Transliuojama iš nuosavos studijos WOPA, 1490 AM banga
7159 S. Maplewood, Chicago, IL 60629
Tel.: 778-5374

LIETUVOS AIDAI

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val vakaro

Visos laidos iš tos pačios stoties WCEV 1450 AM banga

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
2646 W. 71st St., Chicago, IL 60629
Phone: 778-5374

ST. PETERSBURG, FLA.

"Lietuvos Aidų programa
kas šeštadienį 12:30 p.p.
11110 AM banga, WTIS stotis
veda **KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ**
Rašyti: 2646 W. 71 St., Chicago, IL 60629
Telefonas (312) 778-5374
Atstovas St. Petersburge—K. Kleiva
Tel.: 360-1479

CLEVELAND, OHIO

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
TĖVYNĖS GARSAI
Įsteigta 1949
Girdima sekmadieniais 8-9 val. ryto
WZZP, FM 106.5 m
Vedėjas—Juozas Stempužis

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telefonas: (216) 382-9268

DETROIT, MICH.

Lietuviškas Balsas—Lithuanian Voice
WCAR—1090 BANGA LIVONIA
Sekmadieniais 8:30 iki 9:00 val. ryto
Visais programos reikalais kreiptis:
KAZYS GOGELIS
13436 Garfield, Detroit, MI 48239
Telef.: 535-6683

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDA
1011 W, Huron, Pontiac, MI 48054
WPON—1460 AM
Pirmadienį nuo 3-4 p.p., trečiadienį nuo 12-1 p.p., penktadienį nuo 6-7 val. vak.

Programos ved. **Algis Zapareckas**

Bendradarbiai: Ant. Zaparackas, Algis Lapšys, Edv. Skiotys, Violeta Abariūtė

4120 Yorba Linda Dr., Royal Oak, MI 48072
Tel.: 549-1982

HARTFORD, CONN.

"TĖVYNĖS GARSAI"
Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WRYM—840 AM
Kiekvieną sekm. 4:30-5:30 val. p.p.

Programos vedėjas **A.Dragūnevičius**

Pranešėjai:
Zita Dapkienė, Alfonsas Dzikas ir Longinas Kapeckas

273 Victoria Rd., Hartford, CT 06114
Telefonas: 249-4502

NEW YORK - NEW JERSEY

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ radijo valanda girdima kas penkt. iš WEVD stoties New Yorke, nuo 10-11 v.v. 97.9 FM banga
Taip pat klausykite "Music of Lithuania" programos kas treč. nuo 6;05 iki 7:00 val, vak. iš Seton Hall Universiteto stoties 89.5 FM — banga

Direktorius — Dr. Jokubas J. Stukas

234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060
Tel.: (201) 753-5636

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį nuo 9 iki 10 v. ryto iš WHBI stoties 105.9 FM banga

ROMAS KEZYS

917-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364
Telefonas: (212) 229-9134

PITTSBURGH, PA.

The First Lithuanian Radio Program in Pittsburgh, Pennsylvania

Pittsburgh, PA -- WPIT—730 kc.
sekmadieniais 12:30-1:00 p.m.
PROGRAMOS VEDĖJAI:
Povilas ir Gertrude Dargiai
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, PA 15243

HOT SPRINGS, ARK.

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
"LEISKIT Į TĖVYNĘ
Lithuanian Broadcasting SPA

Girdima sekmadieniais 7:00-7:30 val. ryte iš KXOW radijo stoties, 1420 AM banga.

vedėja ir pranešėja
Šalomėja Šmaižienė

204 Hilltop Dr., Hot Springs, Ark. 71913
Telefonas (501) 321-9641

PHOENIX. ARIZ.

Nauja lietuviška radijo programa
"LIETUVOS AIDAI"
Šeštadieniais, 12;30 val. p.p.
1540 AM banga
Vedėja ir leidėja
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
2646 W.71st St.,Chicago, IL 60629
(312) 436-5035
Dienos Metu (312) 778-5374

ROCHESTER, NEW YORK

DAINOS AIDAS
Sekmadieniais 9:00 iki 9:30 val. iš ryto stotis WZZI-FM 9l.5 mc

IŠLAIKO LIETUVIŲ RADIJO KLUBAS

Klubo valdyba:**Al Gečas,** pirm., **R. Kiršteinas,** vicepirm., **J. Krokytė,** sekr., **Rūta Ilgūnaitė,** ižd., **L. Laukaitienė, narė**
320 Durnan St., Rochester, N.Y. 14621

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Bendruomenės radijo valanda

"LIETUVOS PRISIMINIMAI"

Sekmadieniais nuo 8:00 iki 8:45 v. ryto
WWCO — 1240 AM

Vedėjas: **ANTANAS PALIULIS**

33 Chipman St., Waterbury, CT 06708
tel.: (203) 756-1874

MONTREAL, CANADA

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS
Kiekvieną trečiadienį nuo ll val. 30 min.
CFMB stotis — Banga 1410

Programos vedėjas **L. Stankevičius**

1053 Cr. Albanel, Duverney, P.Q., Canada
Telefonas: 669-8834

ROMA, ITALIJA

ROMOS RADIJAS
Transliuojamas kasdien nuo 20 val. 50 min. iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku
41.15 ir 50.34 metrų bangomis

Vedėjas; **Dr. J. Gailius**
Circonvallazione NOMENTANA 162

VATIKANAS, ITALIJA

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje
Sekmad, rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku
ir kiekv. vak. 20:15-20:30 Lietuvos laiku
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų

Vedėjas: **Kun. V. Kazlūnas**

Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio CITTA DEL VATICANO

L.A.V. knygyne, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029, galite nusipirkti naujausias knygas, liet. plokšteles, liet. audinių ir drožinių.